

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2014 අගෝස්තු (නව නිර්දේශය)
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2014 (New Syllabus)
ආර්ථික විද්‍යාව I / පැය දෙකසි
Economics I / Two hours

උපදෙස්:

- ❀ සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- ❀ 01 සිට 50 තක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

01. ආර්ථික විද්‍යාවේ දී හදාරනු ලබන්නේ,
 (1) සම්පත් හිගකම හා පූර්ණ සේවා නිපුක්තිය පිළිබඳ ව ය.
 (2) සම්පත් හිගකම හා නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ව ය.
 (3) සම්පත් හිගකම හා තෝරාගැනීම පිළිබඳ ව ය.
 (4) සම්පත් හිගකම හා කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳ ව ය.
 (5) සම්පත් හිගකම හා ආදේශකතාව පිළිබඳ ව ය.
02. ආර්ථික විද්‍යාවේ දී ආච්ජ්ඡීක පිරිවැය වශයෙන් නිර්වචනය කරන්නේ,
 (1) යමක් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් කැප කළ අනෙකුත් අච්ඡ්ඡයි.
 (2) යමක් ලබා ගැනීම සඳහා වැය වූ මූල්‍ය පිරිවැයයි.
 (3) යමක් ලබා ගැනීම සඳහා ගත වූ කාලයේ පිරිවැයයි.
 (4) යමක් ලබා ගැනීම සඳහා වැය වූ ස්ථාවර හා විව්‍යාප පිරිවැයේ එකතුවයි.
 (5) යමක් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් අත්හරින ලද හොඳ ම විකල්පයේ වට්නාකමයි.
03. පහත දැක්වෙන දී අතුරෙන් ආර්ථික හාණ්ඩයක ලක්ෂණ නිවැරදි ව පිළිනිමු කරන පිළිතුර තෝරන්න.
 A - නිෂ්පාදන පිරිවැයක් පැවතීම.
 B - ආච්ඡීක පිරිවැයක් පැවතීම.
 C - පාරිභෝගිකයා විසින් වියදමක් දුරිම.
 D - අව්‍යවත්තික ආත්තික පිරිවැයක් පැවතීම.
 (1) A සහ B ය. (2) A සහ C ය. (3) A, B සහ C ය. (4) A, C සහ D ය. (5) B, C සහ D ය.
04. වෙළෙඳපොල ආර්ථිකයක මිලයි කාර්යයන් වන්නේ,
 (1) සලාක කිරීම සහ වට්නාකමේ සන්නිධියක් ලෙස කටයුතු කිරීම ය.
 (2) සංඛ්‍යා සැපයීම, සානුබල, සැපයීම සහ වට්නාකමේ මිනුමක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම ය.
 (3) සංඛ්‍යා සැපයීම, සානුබල සැපයීම සහ වට්නාකමේ සන්නිධියක් ලෙස කටයුතු කිරීම ය.
 (4) සානුබල සැපයීම සහ වට්නාකමේ මිනුමක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම ය.
 (5) සංඛ්‍යා සැපයීම, සානුබල සැපයීම සහ සලාක කිරීම ය.
05. වෙළෙඳපොල ආර්ථිකයක පුද්ගල ආදායම තීරණය වනුයේ,
 (1) රජයේ සාධක මිල ප්‍රතිපත්තිය සහ පිහිටාධාර මත ය.
 (2) සාධක වෙළෙඳපොලේ සාධක මිල සහ පෙළුගලික ආදායම බඳු මත ය.
 (3) සාධක වෙළෙඳපොලේ සාධක මිල සහ රජයේ වැටුප් ප්‍රතිපත්තිය මත ය.
 (4) සාධක වෙළෙඳපොලේ සාධක සඳහා පැවති මිල සහ එම මිලට පූවමාරු වන ප්‍රමාණය මත ය.
 (5) දේපළ හිමිකම සහ සාධක වෙළෙඳපොලේ සාධක මිල මත ය.
06. නිෂ්පාදන හැකියා මායිමෙන් ඇතුළත ලක්ෂණයක් පෙන්වන්නේ,
 (1) සේවා විපුක්තියයි. (2) සම්පත් හිගකමයි. (3) යල්පැන ගිය තාක්ෂණයයි.
 (4) සම්පත් අධි හාවිතයයි. (5) නුපුහුණු ඉමය පැවතීමයි.
07. කිසියම් හාණ්ඩයක් සම්බන්ධයෙන් ඉල්ලුම් සම්කරණය පහත දී ඇත.
 Qd = 200 - 8P
 මෙම හාණ්ඩයේ මිල R. 10 ක් වන විට මිල ඉල්ලුම් තමයකා සංගුණකයේ වට්නාකම ක්‍රමක් ද?
 (1) - 6.0 කි. (2) - 0.66 කි. (3) - 0.06 කි. (4) + 0.06 කි. (5) + 0.66 කි.

08. මිල ඉල්පුම් නම්වතාවෙන් මතිනු ලබන්නේ,
- (1) ඉල්පුම් තීරණය කරන සාධකයක වෙනසට ඉල්පුම් ප්‍රමාණය දක්වන ප්‍රතිචාරයයි.
  - (2) හාන්චියක මිලෙහි සාපේක්ෂ වෙනසකට ඉල්පුම් ප්‍රමාණය දක්වන ප්‍රතිචාරයයි.
  - (3) යම් හාන්චියක ඉල්පුම් ප්‍රමාණය වෙනත් හාන්චියක මිලෙහි ඇතිවන වෙනසකට දක්වන ප්‍රතිචාරයයි.
  - (4) නිෂ්පාදන සාධකයක මිලෙහි ඇතිවන සාපේක්ෂ වෙනසකට ඉල්පුම් ප්‍රමාණය දක්වන ප්‍රතිචාරයයි.
  - (5) මිලෙහි සාපේක්ෂ වෙනසකට ඉල්පුම් ප්‍රමාණයේ ඇතිවන ඉහළ යාමයි.
09. සැපයුම්කරුවකු තම හාන්චියේ මිල 10% කින් ඉහළ දුම්ම මගින් අයභාරය ඉහළ දමා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ. මෙම අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට තම වඩාත් යෝග්‍ය වන්නේ,
- (1) මිල ඉල්පුම් නම්වතාව එකට වඩා අඩු විය යුතු වීම ය.
  - (2) මිල ඉල්පුම් නම්වතාව එකට වඩා වැඩි විය යුතු වීම ය.
  - (3) මිල ඉල්පුම් නම්වතාව එකට සමාන විය යුතු වීම ය.
  - (4) සැපයුමෙහි මිල නම්වතාව ගුණය විය යුතු වීම ය.
  - (5) සැපයුමෙහි මිල නම්වතාවය පූර්ණ නම්ව විය යුතු වීම ය.
10. අර්ථාපල් සහ නී එකු වැනි කාපිකාර්මික හාන්චිවල වෙළඳපොල මිල වසරේ සමහර කාලවල දී ඉහළ මට්ටමකත්, සමහර කාලවල දී පහළ මට්ටමකත් පවතී. එසේ වීමට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ,
- (1) අනම් ඉල්පුමක් සහ නම්ව සැපයුමක් පැවතිමයි.
  - (2) නම්ව ඉල්පුමක් සහ නම්ව සැපයුමක් පැවතිමයි.
  - (3) අනම් ඉල්පුමක් සහ අනම් සැපයුමක් පැවතිමයි.
  - (4) නම්ව ඉල්පුමක් සහ අනම් සැපයුමක් පැවතිමයි.
  - (5) පූර්ණ නම්ව ඉල්පුමක් සහ පූර්ණ අනම් සැපයුමක් පැවතිමයි.
11. කිසියම හාන්චියක ඉල්පුම් සහ සැපයුම් තොරතුරු පහත වගුවෙන් දක්වේ.

මිල (රු.)	ඉල්පුම් ප්‍රමාණය (එකක)	සැපයුම් ප්‍රමාණය (එකක)
80	400	800
100	200	1000

ඉල්පුම් සහ සැපයුම් වතු සරල රේඛිය යැයි උපකල්පනය කරන්න. මෙම හාන්චියේ සමතුලිත මිල හා ප්‍රමාණය නිවැරදි ව දක්වෙන පිළිතුර කුමක් ද?

මිල (රු.)	ප්‍රමාණය (එකක)
(1)	50
(2)	60
(3)	60
(4)	65
(5)	70

12. දෙන ලද හාන්චියක සැපයුම් සමිකරණය $Q_s = 100 + 10P$ ලෙස දී ඇතැයි සිතන්න. මෙම හාන්චිය මත රුපියල් පහක (රු. 5) ඒකක බද්දක් පනවන ලදී බද්දෙන් පසු සැපයුම් සමිකරණය වන්නේ,
- (1) $Q_s = 50 + 10P$ වේ.
  - (2) $Q_s = 100 + 5P$ වේ.
  - (3) $Q_s = 100 + 15 P$ වේ.
  - (4) $Q_s = 100 + 50P$ වේ.
  - (5) $Q_s = 500 + 50P$ වේ.
13. ආයතනයක කෙටිකාලීන නිෂ්පාදන ප්‍රතියෙනි ආන්තික එලදාව ගුණය වන විට,
- (1) මුළු එලදාව උපරිම වේ.
  - (2) සාමාන්‍ය එලදාව උපරිම වේ.
  - (3) සාමාන්‍ය පිරිවැය අවම වේ.
  - (4) ආන්තික පිරිවැය අවම වේ.
  - (5) ආන්තික එලදාව සාමාන්‍ය එලදාවට සමාන වේ.

14. 'පරිමාණානුකූල එල නීතිය' යන්නෙන් අදහස් කෙරෙනුයේ,
- (1) යෙදුවුම්වල මිල වෙනස්වන විට ආයතනයක මුළු නිමවුම වෙනස් වන ආකාරයයි.
  - (2) අවම වශයෙන් එක් යෙදුවුමක් ස්ථාවර ව තීතිය දී විව්‍යා යෙදුවුම වෙනස් කරන විට ආයතනයක මුළු නිමවුම වෙනස් වන ආකාරයයි.
  - (3) තාක්ෂණය වෙනස්වන විට ආයතනයක මුළු නිමවුම වෙනස්වන ආකාරයයි.
  - (4) යෙදුවුම්වල ගුණාත්මකභාවය වෙනස්වන විට ආයතනයක මුළු නිමවුම වෙනස් වන ආකාරයයි.
  - (5) ආයතනයක සියලු යෙදුවුම වෙනස්වන විට මුළු නිමවුම වෙනස් වන ආකාරයයි.
15. කෙටිකාලයේ දී ආයතනයක මුළු පිරිවැය වකුයෙහි හැඩිය තීරණය වන්නේ,
- (1) සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැයෙහි හැසිරීම මත ය. (2) තාක්ෂණය වෙනස්වන ආකාරය මත ය.
  - (3) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැයෙහි හැසිරීම මත ය. (4) මුළු විව්‍යා පිරිවැයෙහි හැසිරීම මත ය.
  - (5) පරිමාණානුකූල එල හැසිරීම මත ය.
16. ආයතනයක නිමවුම වැඩි කිරීමත් සමග සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය අඩංගුව ව පහත වැවෙන නමුදු එය ගුනය නොවන්නේ,
- (1) මුළු පිරිවැය වෙනස් නොවන බැවිති. (2) විව්‍යා පිරිවැයක් පවතින බැවිති.
  - (3) සාමාන්‍ය පිරිවැයක් පවතින බැවිති. (4) ආන්තික පිරිවැයක් පවතින බැවිති.
  - (5) ස්ථාවර පිරිවැයක් පවතින බැවිති.
17. ආයතනයක කෙටිකාලීන සැපයුම් වකුය වන්නේ,
- (1) ආන්තික පිරිවැය වකුයේ සාමාන්‍ය විව්‍යා පිරිවැය ඉක්ම වූ කොටසයි.
  - (2) සාමාන්‍ය විව්‍යා පිරිවැය වකුයේ ඉහළ යන කොටසයි.
  - (3) ආන්තික පිරිවැය වකුයේ ඉහළ යන කොටසයි.
  - (4) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය වකුයේ ඉහළ යන කොටසයි.
  - (5) ආන්තික පිරිවැය වකුයේ සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය ඉක්ම වූ කොටසයි.
18. සමඟාතිය හෝ ප්‍රාසේදීන භාෂ්‍ය සපයන විශාල ආයතන ස්වල්ප සංඛ්‍යාවක් සිටින විට එය,
- (1) ද්විජාධිකාරී වෙළෙඳපොළකි. (2) ඒකාධිකාරී තරග වෙළෙඳපොළකි.
  - (3) පුරුණ තරගකාරී වෙළෙඳපොළකි. (4) කතිපයාධිකාරී වෙළෙඳපොළකි.
  - (5) ඒකාධිකාරී වෙළෙඳපොළකි.
19. පුරුණ තරගකාරී ආයතනයක් මුහුණ දෙන ඉල්ලුම් වකුය පුරුණ තම්බ ඉල්ලුම් වකුයක් වන්නේ,
- (1) වෙළෙඳපොළේ සමඟාතිය භාෂ්‍ය අලෙවි කරන බැවිති.
  - (2) සැපයුම්කරු මිල තීරණය කරන්නකු බැවිති.
  - (3) සැපයුම්කරු මිල ගනුවනු බැවිති.
  - (4) සැපයුම්කරුට අවශ්‍ය තොරතුරු නොලැබෙන බැවිති.
  - (5) ප්‍රවාරණ කටයුතු සිදු නොකරන බැවිති.
20. ඒකාධිකාරී ආයතනයකට තීරණය කළ හැකිවන්නේ,
- (1) භාෂ්‍ය සියලු මිල පමණි.
  - (2) භාෂ්‍ය සියලු මිල හෝ සැපයුම් ප්‍රමාණය හෝ පමණි.
  - (3) භාෂ්‍ය සියලු සැපයුම් ප්‍රමාණය පමණි.
  - (4) භාෂ්‍ය සියලු මිල භා සැපයුම් ප්‍රමාණය යන දෙක ම වේ.
  - (5) භාෂ්‍ය සියලු නිෂ්පාදන පිරිවැය භා සැපයුම් ප්‍රමාණය යන දෙක ම වේ.
21. ආයතනයක සම්බුද්ධිතය තීරණය විමේ දී ඉවුවිය යුතු කොන්දේසිය වන්නේ,
- (1) ආන්තික පිරිවැය වැඩි වෙමින් පවතින අවධියේ දී ආන්තික අයභාරය ආන්තික පිරිවැයට සමාන විමයි.
  - (2) ආන්තික පිරිවැය අඩු වෙමින් පවතින අවධියේ දී ආන්තික අයභාරය ආන්තික පිරිවැයට සමාන විමයි.
  - (3) ආන්තික පිරිවැය අවම වන ලක්ෂයේ දී ආන්තික අයභාරය ආන්තික පිරිවැයට සමාන විමයි.
  - (4) සාමාන්‍ය පිරිවැය වැඩිවෙමින් පවතින අවධියේ දී ආන්තික අයභාරය ආන්තික පිරිවැයට සමාන විමයි.
  - (5) සාමාන්‍ය පිරිවැය අඩුවෙමින් පවතින අවධියේ දී ආන්තික අයභාරය ආන්තික පිරිවැයට සමාන විමයි.

22. ව්‍යාපාර වකුයක පතුලෙහි සිට මූද්‍රණ දක්වා ගමන් කරන විට දැකිය හැකි ලක්ෂණ වන්නේ,
- (1) සත්‍ය නිමවුම වැඩි වීම, උද්ධමනය සහ සේවා විපුක්තිය අඩු වීම ය.
  - (2) සත්‍ය නිමවුම වැඩි වීම, සේවා විපුක්තිය සහ උද්ධමනය අඩු වීම ය.
  - (3) සත්‍ය නිමවුම වැඩි වීම, සේවා විපුක්තිය සහ උද්ධමනය වැඩි වීම ය.
  - (4) විහා නිමවුම වැඩි වීම, උද්ධමනය අඩු වීම සහ සේවා විපුක්තිය වැඩි වීම ය.
  - (5) සත්‍ය නිමවුම වැඩි වීම, විහා නිමවුම වැඩි වීම සහ උද්ධමනය අඩු වීම ය.
23. කළේපිත ආර්ථිකයක ජාතික ආදායම සම්බන්ධ දත්ත පහත දක්වේ. (සියලු ම අගයන් රුපියල් මෙලියනවලිනි.)
පොද්ගේලික පරිහැර්ණ වියදම	1 200
පොද්ගේලික ආයෝජන වියදම	400
රජයේ මිල දී ගැනීම්	300
අපනයන ඉපයුම්	180
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	1 920
- මෙම ආර්ථිකයේ වෙළඳ ගෙෂයේ අගය කුමක් ද?
- (1) රුපියල් මෙලියන - 160 කි.
  - (2) රුපියල් මෙලියන - 20 කි.
  - (3) රුපියල් මෙලියන 20 කි.
  - (4) රුපියල් මෙලියන 80 කි.
  - (5) රුපියල් මෙලියන 160 කි.
24. කළේපිත ආර්ථිකයක නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ වර්ධන වේගය 13.5 % ක් ද, උද්ධමන අනුපාතිකය 6% ක් ද, ජනගහන වර්ධන අනුපාතිකය 1.2 % ක් ද යැයි සිතන්න. මෙම ආර්ථිකයේ මුරිත ඒක ප්‍රදේශ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය කුමක් ද?
- (1) - 1.2% කි.
  - (2) 1.05% කි.
  - (3) 6.3% කි.
  - (4) 7.05% කි.
  - (5) 7.5% කි.
25. ආර්ථිකයක කිසියම් වර්ෂයක දී දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය ස්ථාවර මිල ගණන් මත ගණනය කළ විට, එය පදනම් වර්ෂයේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ අගයට වඩා වැඩි විය හැකිකේ,
- (1) පොදු මිල මට්ටමේ පහළ යාමන්, සේවා විපුක්තියේ ඉහළ යාමන් හේතුවෙනි.
  - (2) පොදු මිල මට්ටමේ ඉහළ යාමන්, නිමවුමේ පහළ යාමන් හේතුවෙනි.
  - (3) පොදු මිල මට්ටමේ පහළ යාමන්, නිමවුමේ ඉහළ යාමන් හේතුවෙනි.
  - (4) පොදු මිල මට්ටම, නිමවුම ඉහළ යන වේගයට වඩා වැඩි වේගයකින් ඉහළ යාම හේතුවෙනි.
  - (5) පොදු මිල මට්ටමේ ඉහළ යාමන්, සේවා විපුක්තියේ පහළ යාමන් හේතුවෙනි.
26. මුදල් සැපයුම සහ ආදායම පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,
- (1) මුදල් සැපයුම හා ආදායම යන දෙක ම ප්‍රවාහයන් හා තොගයන් වීම ය.
  - (2) මුදල් සැපයුම ප්‍රවාහයක් වන අතර, ආදායම තොගයක් වීම ය.
  - (3) මුදල් සැපයුම හා ආදායම යන දෙක ම ප්‍රවාහයන් වීම ය.
  - (4) මුදල් සැපයුම හා ආදායම යන දෙක ම තොගයන් වීම ය.
  - (5) මුදල් සැපයුම තොගයක් වන අතර, ආදායම ප්‍රවාහයක් වීම ය.
27. රටක මුදල් ඉල්ලුම තීරණය වන්නේ,
- (1) පොලී අනුපාතිකය සහ අධිබලැති මුදල් ප්‍රමාණය මත ය.
  - (2) මුදල් ගුණකයේ අගය සහ පොලී අනුපාතිකය මත ය.
  - (3) පොලී අනුපාතිකය සහ සේවා විපුක්තිය මත ය.
  - (4) මුරිත ආදායම සහ පොලී අනුපාතිකය මත ය.
  - (5) අධිබලැති මුදල් ප්‍රමාණය සහ මුදල් ගුණකයේ අගය මත ය.
28. මිල මට්ටමේ පහළ යාමකින්,
- (1) මුදලේ වරිනාකමට බලපෑමක් සිදු නොවේ.
  - (2) මුදලේ වරිනාකම වැඩි වේ.
  - (3) මුදලේ වරිනාකමට දිගුකාලීන බලපෑමක් ඇති නොවේ.
  - (4) මුදලේ වරිනාකමට කෙටිකාලයේ දී කිසිදු බලපෑමක් සිදු නොවේ.
  - (5) මුදලේ වරිනාකම අඩු වේ.

29. ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් සැපයුමේ M₂ සකස් වන්නේ,
- අධිබලැති මුදල්වලට විදේශ මුදල් තැන්පතු එකතු වීමෙනි.
  - ඉල්ප්‍රම් තැන්පතුවලට විදේශ මුදල් තැන්පතු එකතු වීමෙනි.
  - ස්ථාවර තැන්පතුවලට විදේශ මුදල් තැන්පතු එකතු වීමෙනි.
  - පමු මුදල් සැපයුමට වාණිජ බැංකුවල කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පතු එකතු වීමෙනි.
  - ප්‍රථිල් මුදල් සැපයුමට විදේශ මුදල් තැන්පතු එකතු වීමෙනි.
30. විවෘත ආර්ථිකයක සාර්ව ආර්ථික ස්ථායිතාව වඩාත් හොඳින් පිළිබඳ කරන්නේ,
- මිල මට්ටම සහ විදේශ විනිමය අනුපාතිකය මගිනි.
  - මිල මට්ටම සහ සේවා නිපුක්ති අනුපාතිකය මගිනි.
  - විදේශ විනිමය අනුපාතිකය සහ සේවා නිපුක්ති අනුපාතිකය මගිනි.
  - ගෙවුම් ගේෂය සහ විදේශ විනිමය අනුපාතිකය මගිනි.
  - උද්ධමනය සහ සේවා විපුක්ති අනුපාතිකය මගිනි.
31. ආර්ථිකයක පොලී අනුපාතිකය පහත හෙළිමෙන් ලෝ කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන සාර්ව ආර්ථික අරමුණක් වන්නේ,
- ආයෝජන වැඩි වී මිල මට්ටම ඉහළ ගොස් පරිහේජනය අඩු වීමයි.
  - ආයෝජන ඉහළ යාම හේතුවෙන් සමාඟන ඉල්ප්‍රම් ඉහළ ගොස් ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදනය වැඩි වීමයි.
  - පරිහේජනය සහ ආයෝජන ඉහළ ගොස් ආයතන ලාභ ඉහළ යාමයි.
  - ඉතුරුම් වැඩි වී පරිහේජනය අඩු වී රජයේ බුදු ආදායම ඉහළ යාමයි.
  - කොටස් මිල ඉහළ ගොස් ව්‍යාපාරික ලාභ වැඩි වී තව ආයෝජන බිජි වීමයි.
32. ප්‍රසාරණන්මත මූල්‍ය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ත්‍රියාමාරුග සඳහා උදාහරණ වන්නේ,
- ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය වැඩි කිරීම සහ බදු අනුපාතික පහත හෙළිම ය.
  - මහ බැංකුව විසින් විවෘත වෙළඳපොලේ රජයේ පුරුෂුම්පත් විකිණීම සහ බදු අනුපාතික පහත හෙළිම ය.
  - ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය වැඩි කිරීම සහ රජයේ මිල දී ගැනීම් ඉහළ දුම්ම ය.
  - මහ බැංකුව විසින් විවෘත වෙළඳපොලේ රජයේ පුරුෂුම්පත් මිල දී ගැනීම සහ බදු අනුපාතික පහත හෙළිම ය.
  - පොලී අනුපාතිකය ඉහළ දුම්ම සහ රජයේ මිල දී ගැනීම් ඉහළ දුම්ම ය.
33. පොදු හාණ්ඩ්, වෙළුදපොල කුමය මගින් සපයනු නොලබන්නේ,
- පරිහේජනයේ දී පිරිවැයක් ඇති වුව ද, ලාභයක් ඉපයිමට නොහැකි නිසා ය.
  - මිලක් අය කළ නොහැකි වීම සහ පරිහේජනයේ දී තරගකාරීත්වයක් නොපැවතීම නිසා ය.
  - මිලක් නොගෙවන අය පරිහේජනයෙන් බැහැර කළ නොහැකි වීම සහ පරිහේජනයේ දී තරගකාරීත්වයක් නොපැවතීම නිසා ය.
  - ලාභයක් ඉපයිය හැකි වුව ද පරිහේජනයේ දී පිරිවැයක් පැවතීම නිසා ය.
  - මිලක් අය කළ හැකි වුවත් එය පහසුවෙන් ත්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වීම නිසා ය.
34. "ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ණය, දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස මැත වර්ෂවල දී පහත බැසීමේ උපනතියක් පෙන්වුම් කරයි." මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ,
- දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ස්ථාවර ව පැවතිය දී රාජ්‍ය ණය පහළ යාම ය.
  - රාජ්‍ය ණය පහළ යාම සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම ය.
  - රාජ්‍ය ණය සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය යන දෙක ම පහළ යාම ය.
  - රාජ්‍ය ණය ස්ථාවර ව පැවතිය දී දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම ය.
  - රාජ්‍ය ණය ඉහළ යාමට වඩා දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම ය.
35. පෙළද්‍රලික ප්‍රතිලාභවලට වඩා වැඩි සමාජ ප්‍රතිලාභ පවතින්නේ,
- අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය යන සේවාවන්වල ය.
  - යටිතල පහසුකම් සහ පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතුවල ය.
  - වරාය සහ ගුවන්තොටුපළ සේවාවන්වල ය.
  - මහාමාරුග සහ රෝහල් සේවාවන්වල ය.
  - ජාතික උද්‍යාන සහ පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතුවල ය.

36. නිෂ්පාදනය දිරිහන්වන සැපයුම් - පාර්ශ්වය (supply-side) ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග වන්නේ,
- (1) නිෂ්පාදන සහනාධාර, නියාමනහරණය, බඳු ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ජනස්ථකරණය ය.
  - (2) බඳු ප්‍රතිසංස්කරණ, ජනස්ථකරණය, නියාමනහරණය සහ ගුම හා ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොල්වල දායක ඉවත් කිරීම ය.
  - (3) නියාමනකරණය, බඳු ප්‍රතිසංස්කරණ, පරිපාලන හා සංවර්ධන කටයුතු පූඩ්ල් කිරීම සහ ගුම හා ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොල්වල ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීම ය.
  - (4) නිෂ්පාදන සහනාධාර, පරිපාලන හා සංවර්ධන කටයුතු පූඩ්ල් කිරීම, නියාමනහරණය සහ වෙළඳ සීමා පැනවීම ය.
  - (5) බඳු ප්‍රතිසංස්කරණ, පොදුගලීකරණය, නියාමනහරණය සහ ගුම හා ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොල්වල ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීම ය.
37. මැත වර්ෂවල ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ඉහළ වර්ධන වෙශයක් වාර්තා කර ඇති අංශ වන්නේ,
- (1) ප්‍රවාහනය, තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සහ තොරතුරු හා සන්නිවේදනය වේ.
  - (2) සංවාරක කර්මාන්තය, ඇගුලුම් කර්මාන්තය සහ මැණික් හා ස්වර්ණාහරණ වේ.
  - (3) ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය, හෝටල් හා ආපනාගාලා සහ පතල් හා කැණීම් වේ.
  - (4) ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය, ඇගුලුම් කර්මාන්තය සහ තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම වේ.
  - (5) හෝටල් හා ආපනාගාලා, සංචාරක කර්මාන්තය සහ ප්‍රවාහනය වේ.
38. නිරපේක්ෂ සහ සාපේක්ෂ දරුදතා මැන බැලීම සඳහා යොදාගත හැකි දේශක දෙක පිළිවෙළින්,
- (1) ජීනි සංගුණකය සහ ගෘහස්ථ විදුලි පරිහෙළනයයි.
  - (2) ආදායමේ දේශක තොටස් (income percentiles) සහ ජීනි සංගුණකයයි.
  - (3) කුවුම් ආදායම මට්ටම සහ ආරක්ෂිත පානීය ජල සැපයුමයි.
  - (4) දරුදතා ඉම (poverty line) සහ ජීනි සංගුණකයයි.
  - (5) මාත්‍ර පෝෂණය සහ ආරක්ෂිත පානීය ජල සැපයුමයි.
39. කිසියම් හාණ්ඩියක වෙළඳපොල සමතුලිතය සහ ආනයනික සැපයුම පහත රුප සටහනෙන් දක්වේ.
- මෙම රුප සටහනට අනුව, ආනයනික සැපයුම හේතුවෙන් සමාජයට ලැබෙන අමතර වාසිය දැක්වෙන ප්‍රදේශය වන්නේ,
- මෙම රුප සටහනට අනුව, ආනයනික සැපයුම හේතුවෙන් සමාජයට ලැබෙන අමතර වාසිය දැක්වෙන ප්‍රදේශය වන්නේ,
- (1) A හා B ය.
  - (2) B හා C ය.
  - (3) B හා G ය.
  - (4) C හා F ය.
  - (5) G, C හා F ය..
-

40. පහත සඳහන් කරුණු අතුරෙන් රටවල් අතර වෙළඳාමක් හට ගැනීමට හේතුවක් තොවන්නේ,
- (1) රටවල් අතර සාධක උරුමය වෙනස් වීමයි.
  - (2) රටවල් අතර විදේශ විනිමය අනුපාතික වෙනස් වීමයි.
  - (3) රටවල් අතර තාක්ෂණික දැනුම වෙනස් වීමයි.
  - (4) නිෂ්පාදනයේ පරිමාණය තුළ පැවතීමයි.
  - (5) රටවල් අතර පාරිහෙළික රුවීය සහ තොරා ගැනීමේ වෙනස් වීමයි.

41. කිසියම් ආර්ථිකයක් පිළිබඳ තොරතුරු පහත විගුවේ දක්වේ.

වර්ෂය	ඒක පුද්ගල ආදායම (ඇ.එ.ඡ. බොලර්වලිනි.)	ජීනි සංගුණකය
2011	2 400	0.46
2012	2 800	0.47
2013	3 200	0.48

මෙම ආර්ථිකය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) ආර්ථික ප්‍රසාරණයක් සමග ආදායම් විෂමතාව අඩු වීමක් ඇති බවයි.
- (2) ආර්ථික සංකේතනය සමග ආදායම් විෂමතාව වැඩි වීමක් ඇති බවයි.
- (3) ආර්ථික සංකේතනයක් සමග ආදායම් විෂමතාව අඩු වීමක් ඇති බවයි.
- (4) ආර්ථික ප්‍රසාරණයක් සමග ආදායම් විෂමතාව වැඩි වීමක් ඇති බවයි.
- (5) ආර්ථික ප්‍රසාරණයක් හෝ ආදායම් විෂමතාවයේ අඩු වීමක් නොමැති බවයි.

42. තිරසාර සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන පැනිතඩ වන්නේ,

- (1) ආර්ථික සංවර්ධනය, අනාගත පරමිපරා සඳහා සම්පත් ඉතිරි කිරීම සහ ආදායම් විෂමතාව අවම වීමයි.
- (2) ආර්ථික සංවර්ධනය, සමාජ තන්ත්වය උසස් වීම සහ ආදායම් විෂමතාව අවම වීමයි.
- (3) සමාජ තන්ත්වය උසස් වීම, දිලින්දන්ට හිතකර වර්ධනය සහ පරිසර සංරක්ෂණයයි.
- (4) පරිසර සංරක්ෂණය, අන්තර්ගත වර්ධනය (Inclusive growth) සහ සේවා නිපුක්තිය ඉහළ යාමයි.
- (5) ආර්ථික සංවර්ධනය, සමාජ තන්ත්වය උසස් වීම සහ පරිසර සංරක්ෂණයයි.

43. යම් දෙන ලද යොදුවුම් ප්‍රමාණයකින් ශ්‍රී ලංකාවට සහ ඉන්දියාවට ලබාගත හැකි නිමුවුම් ප්‍රමාණය පහත වශයේ දැක්වේ.

භාණ්ඩය	ශ්‍රී ලංකාව	ඉන්දියාව
තේ (ඒකක)	100	90
ඇගුලුම් (ඒකක)	120	100

ඉහත තොරතුරුවලට අනුව නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) තේ නිෂ්පාදනයේ සාපේක්ෂ අවාසිය පවතින්නේ ඉන්දියාවට ය.
- (2) ඇගුලුම් නිෂ්පාදනයේ සාපේක්ෂ වාසිය පවතින්නේ ශ්‍රී ලංකාවට ය.
- (3) තේ නිෂ්පාදනයේ තිරපේක්ෂ වාසිය පවතින්නේ ඉන්දියාවට ය.
- (4) රටවල් දෙකට ම භාණ්ඩ දෙක ම නිෂ්පාදනය සම්බන්ධයෙන් සාපේක්ෂ වාසියක් පවතී.
- (5) භාණ්ඩ දෙක ම සම්බන්ධයෙන් ඉන්දියාවට සාපේක්ෂ වාසියක් නොමැත.

44. මැත වර්ෂවල ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ විනිමය ඉපයිලේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර පහ මොනවා ද?

- (1) ඇගුලුම්, තේ, පොල්, මැණික් සහ පරිගණක මෘදුකාංග
- (2) ඇගුලුම්, තේ, පොල්, රබර සහ පරිගණක මෘදුකාංග
- (3) ආමුඛ ප්‍රේෂණ, ඇගුලුම්, සංචාරක ඉපයුම්, තේ සහ රබර
- (4) ආමුඛ ප්‍රේෂණ, ඇගුලුම්, පරිගණක මෘදුකාංග, සංචාරක ඉපයුම් සහ තේ
- (5) මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ, තේ, පොල්, රබර සහ බනිජ

45. පහත දැක්වන අය අනුරෙන් සේවා විපුක්තිකයු ලෙස සැලකිය හැකි වන්නේ කවරක ද?

- (1) උපාධිය සමත් වී ලිපිකරුවකු ලෙස පොදුගලික අංශයේ සේවය කරන පුද්ගලයෙකි.
- (2) වයස්ගත දෙමාපියන් රැකබලා ගැනීම සඳහා රැකියාව අත්හළ පුද්ගලයෙකි.
- (3) උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ස්ථීර රැකියාවෙන් ඉවත් වූ පුද්ගලයෙකි.
- (4) දුරුවන් රැකබලා ගැනීම සඳහා නිවසේ රැදි සිටි නමුත් දැන් රැකියාවක් සෞයන කාන්තාවකි.
- (5) විභාග කාල සීමාවේ දී තම පුවුලේ ගොවීපොලෙහි වැඩිහිටි නිරත නොවන පාසල් සිපුවෙකි.

46. මැත වර්ෂවල ශ්‍රී ලංකාවේ ගුම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකයෙහි ඇති වූ ප්‍රධාන වෙනස්කමත් වන්නේ,

- (1) ස්ත්‍රී ගුම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය ඉහළ යාම ය.
- (2) ගුම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය පහළ යාම ය.
- (3) පුරුෂ ගුම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය ඉහළ යාම ය.
- (4) ස්ත්‍රී සේවා නිපුක්තිය පහළ යාම ය.
- (5) පුරුෂ සේවා විපුක්තිය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ යාම ය.

47. ශ්‍රී ලංකාවේ මානව සංචරිතය දරුණුකය කෙටි කළකින් ඉහළ නැංවීම සඳහා තවදුරටත් අවධානය යොමු කළ යුතු අනු දරුණුක කවරේ දී?
- ගුම් බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතිකය සහ උපතේ දී ආයු අපේක්ෂණය
  - සාක්ෂරතා අනුපාතිකය සහ මාත්‍ර මරණ අනුපාතිකය
  - මාත්‍ර මරණ අනුපාතිකය සහ ලදුරු මරණ අනුපාතිකය
  - ඒක පුද්ගල ආදායම සහ පාසල් හැරයන්නන්ගේ අනුපාතිකය
  - අධ්‍යාපනයේ සහභාගිත්ව අනුපාතිකය සහ කුය ගක්ති සාමා මිල මත ගණනය කළ ඒක පුද්ගල ආදායම
48. 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධන වේගය, සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය සහ උද්ධමන අනුපාතිකය දැක්වෙන නිවැරදි පිළිතර වන්නේ,

ආර්ථික වර්ධන අනුපාතිකය (%)	සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය (%)	උද්ධමන අනුපාතිකය (%)
(1) 5.6	5.5	8.0
(2) 7.5	6.0	4.0
(3) 7.0	8.9	9.0
(4) 6.4	4.0	7.6
(5) 8.3	8.9	4.0

49. ශ්‍රී ලංකාවේ තුපුපූරුණ කාන්තා ගුම්කින් මැද පෙරදිග රටවලට රැකියා සඳහා යංකුමණය විමේ දී ඇතිවන අහිතකර ප්‍රතිවිපාක අවම කර ගැනීම සඳහා රජය විසින් මැත කාලයේ දී ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්ති තීරණ වන්නේ,
- සේවය කළ හැකි උපරිම කාලය තීරණය කිරීම සහ අනේවාසික ගිණුමේ පවත්වාගෙන යා යුතු අවම ගේෂය තීරණය කිරීම ය.
  - අනේවාසික විදේශ විනිමය ගිණුමක් විවෘත කිරීම සහ අවම වශයෙන් වසර තුනක සේවා ගිවිසුමක් ත්‍රියාත්මක කිරීම ය.
  - අවම වයස් සීමාව තීරණය කිරීම සහ ප්‍රවුල් පසුව පිළිබඳ වාර්තාවක් ලබා ගැනීම ය.
  - අවම වයස් සීමාව තීරණය කිරීම සහ අවම වශයෙන් වසර තුනක සේවා ගිවිසුමක් ත්‍රියාත්මක කිරීම ය.
  - අනේවාසික විදේශ විනිමය ගිණුමක් විවෘත කිරීම සහ විදේශගත ව සේවය කළ හැකි උපරිම කාලය තීරණය කිරීම ය.
50. ගෝලියකරණයේ ප්‍රධාන ගාමක බලවේග ලෙස සැලකෙන්නේ,
- ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධනය සහ ආරක්ෂණවාදී වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති පවත්වාගෙන යාම ය.
  - ආරක්ෂණවාදී වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති ඉවත් කිරීම සහ කාක්ෂණයේ වර්ධනය ය.
  - බහුරාතික සමාගම්වල ව්‍යාප්තිය සහ ගුම් වෙළෙඳපොලේ දායීනා පැවතීම ය.
  - ආර්ථික ඒකාබද්ධ විම සහ ආරක්ෂණවාදී වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති පවත්වාගෙන යාම ය.
  - වෙළෙඳපොල ත්‍රියාත්මකරණය සහ අපුරුණ තරගයක් පැවතීම ය.

*** ***

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උස්ස් පෙළ) විජාගය, 2014 අගෝස්තු (නව නිර්දේශය)

General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2014 (New Syllabus)

ආර්ථික විද්‍යාව II / පැය තුනකී Economics II / Three hours

උපදෙස්:

- "අ" උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද "ඇ" උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද තෝරාගෙන, ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

"ඇ" උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

01. (i) සමාජයන් සැමවිට ම තෝරා ගැනීමේ ගැටුවකට මුහුණ දෙන්නේ ඇයි දී සි පැහැදිලි කරන්න. (කෙතු 04 ඩ.)
 (ii) ව්‍යවසායකත්වය අනෙක් නිෂ්පාදන සාධකයන්ගේ වෙනස්වන්නේ කෙසේ ද? (කෙතු 04 ඩ.)
 (iii) 'ප්‍රාග්ධනය' හා 'ආයෝජනය' අතර වෙනස දක්වන්න. (කෙතු 04 ඩ.)
 (iv) රටක මානව සම්පත්ති එලදායිතාව වැඩි කිරීමට ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග කවරේ ද? (කෙතු 04 ඩ.)
 (v) වෙළෙඳපොල ආර්ථිකයක නිෂ්පාදන තාක්ෂණය තෝරා ගැනීම පිළිබඳ ගැටුව විසඳා ගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කරන්න. (කෙතු 04 ඩ.)

02. (i) නිෂ්පාදන හැකියා මායිම වකුයක් යනු කුමක් දී සි රුපසටහනක් හාවිතයෙන් පැහැදිලි කරන්න. (කෙතු 04 ඩ.)
 (ii) නිෂ්පාදන සම්පත් හාවිතයේ දී වැඩින ආච්චරීක පිරිවැයක් ඇති වන්නේ කවර හේතු නිසා දී සි පැහැදිලි කරන්න. (කෙතු 04 ඩ.)
 (iii) පහත දක්වන සංසිද්ධීන් නිෂ්පාදන හැකියා මායිම රුපසටහන් ඇපුරන් පැහැදිලි කරන්න.
     (ඇ) රටකින් බැහැර ව සිටි වෘත්තිකයින් සැලකිය යුතු පිරිසක් නැවත පැමිණීම. (කෙතු 02 ඩ.)
     (ඇ) ස්වභාවික ආපදාවක් හේතුවෙන් රටක ප්‍රාග්ධන සම්පත් විනාය වීම. (කෙතු 02 ඩ.)
     (ඉ) මාර්ග පද්ධතියේ ප්‍රථිලිපිටක් හේතුකොට ගෙන මෙනෙක් හාවිත නොවූ ග්‍රාමීය සම්පත් නිෂ්පාදනයට යොමු වීම. (කෙතු 02 ඩ.)
     (ඊ) ඇගුලුම කරමාන්තයට සාපේක්ෂ ව සංවාරක කරමාන්තය වැඩි වේගයකින් ප්‍රසාරණය වීම. (කෙතු 02 ඩ.)
 (iv) ආර්ථිකයක දෙන ලද තාක්ෂණය යටතේ පවතින සම්පත් ප්‍රාග්ධන වශයෙන් සේවා තියුක්ත කළ පසු නිෂ්පාදනය කළ හැකි X සහ Y හාංචි සංයෝග පහත වගුවේ දක්වේ.

නිෂ්පාදන සංයෝග	X හාංචියේ ඒකක	Y හාංචියේ ඒකක
A	0	150
B	20	140
C	40	125
D	60	105
E	80	70
F	100	0

- (ඇ) මෙම ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන සංයෝගය (A-B, B-C, C-D, D-E සහ E-F) අතර ආච්චරීක පිරිවැය ගණනය කරන්න.
- (ඇ) ඉහත සංඛ්‍යා සටහනට අනුව, X හාංචියේන් ඒකක 40 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 60 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාවේ සිට X හාංචියේ ඒකක 60 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 80 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාව දක්වා මාරුවීමේ දී ආච්චරීක පිරිවැයක් පවතින්නේ ද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- (ඉ) ජ්‍යෙෂ්ඨ සංඛ්‍යා සටහනට අනුව, X හාංචියේන් ඒකක 40 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 80 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාවේ සිට X හාංචියේ ඒකක 60 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 40 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාව දක්වා මාරුවීමේ දී ආච්චරීක පිරිවැයක් පවතින්නේ ද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- (ඊ) ජ්‍යෙෂ්ඨ සංඛ්‍යා සටහනට අනුව, X හාංචියේන් ඒකක 60 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 40 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාව දක්වා මාරුවීමේ දී ආච්චරීක පිරිවැයක් පවතින්නේ ද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- (ඇ) ජ්‍යෙෂ්ඨ සංඛ්‍යා සටහනට අනුව, X හාංචියේන් ඒකක 80 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 60 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාව දක්වා මාරුවීමේ දී ආච්චරීක පිරිවැයක් පවතින්නේ ද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- (ඉ) ජ්‍යෙෂ්ඨ සංඛ්‍යා සටහනට අනුව, X හාංචියේන් ඒකක 60 ක සහ Y හාංචියේන් ඒකක 40 ක සංයෝගයක් නිපදවන අවස්ථාව දක්වා මාරුවීමේ දී ආච්චරීක පිරිවැයක් පවතින්නේ ද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.

- (iii) හාණ්ඩියක සැපයුම කෙරෙහි බලපාන 'අන් හාණ්ඩිවල මිල' යන්හේන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද? (කොනු 05 අ.)
- (iv) "නිදහස් වෙළඳපොලක සමතුලිතයක් ඇති වීම සඳහා උපරිම ඉල්ලුම් ප්‍රමාණයට වඩා අවම සැපයුම් ප්‍රමාණය අඩුවිය යුතු ය." මෙම ප්‍රකාශය රුපසටහනක් ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරන්න. (කොනු 05 අ.)

04. කිසියම් හාණ්ඩියක් සඳහා වන ඉල්ලුම් සහ සැපයුම් සම්කරණ පහත දැක්වේ.

$$Q_d = 150 - 5P \quad (\text{ඉල්ලුම් සම්කරණය})$$

$$Q_s = 75 + 10P \quad (\text{සැපයුම් සම්කරණය})$$

ඉහත තොරතුරු ඇසුරෙන් පහත දැ ගණනය කරන්න.

- (i) වෙළඳපොල සමතුලිත මිල සහ ප්‍රමාණය (කොනු 02 අ.)
- (ii) වෙළඳපොල සමතුලිතයේ දී පවතින පාරිභෝගික අතිරික්තයේ වටිනාකම (කොනු 03 අ.)
- (iii) සමතුලිත මිලේ දී ඉල්ලුම් නමුතා සහ සැපයුම් නමුතා සංගුණකවල වටිනාකම (කොනු 04 අ.)
- (iv) රජය විසින් මෙම හාණ්ඩිය මත රු. 1.50 ක එකක බද්දක් පැන වූ විට,
- (ආ) බද්දන් පසු නව සමතුලිත මිල සහ ප්‍රමාණය (කොනු 02 අ.)
  - (ඇ) රජයේ බදු ආදායම (කොනු 03 අ.)
  - (ඈ) බද්ද හේතුවෙන් පාරිභෝගික අතිරික්තයට වන බලපෑම (කොනු 03 අ.)
  - (ඉ) බද්ද නිසා සමාජයට අහිමි ව යන පුබසාධනයේ වටිනාකම (කොනු 03 අ.)

05. පහත දැක්වෙන්නේ කළේ ආර්ථිකයක දෙන ලද වර්ෂයක් සඳහා අදාළ තොරතුරු ය.

(සියලු ම අගයන් රු. මිලයනවලිනි.)

පොදුගලික පරිභෝෂන වියදම	800
රජයේ මිල දී ගැනීම්	150
ආනයන	60
දේශීය පොදුගලික ආයෝජන	200
විදේශීය සාධක ඉපයීම්	40
තොග වෙනස්වීම්	50
ක්ෂේපවීම්	40
අපනයන	80
විදේශයන්ට කළ සාධක ගෙවීම්	60
මුළුවා මිල දී ගැනීම්	20
කොටස් හා බැඳුම්කර මිල දී ගැනීම්	15

- (i) මෙම ආර්ථිකයේ,
- (ආ) සමාජාර ඉල්ලුම් සම්කරණය ගොඩනගන්න. (කොනු 03 අ.)
  - (ඇ) දළ දේශීය වියදම ගණනය කරන්න. (කොනු 03 අ.)
  - (ඈ) දළ ජාතික වියදම ගණනය කරන්න. (කොනු 03 අ.)
  - (ඉ) ඇද්ද ජාතික වියදම ගණනය කරන්න. (කොනු 03 අ.)
- (ii) සරල ආර්ථිකය සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය රුපසටහනක් මගින් පැහැදිලි කරන්න. (කොනු 04 අ.)
- (iii) ආයෝජන ගුණය ජාතික ආදායම නිර්ණය සඳහා කොපමණ බලපෑමක් කරන්නේ ද? උදාහරණයක් මගින් පැහැදිලි කරන්න. (කොනු 04 අ.)

"ආ" උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් ද අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

06. (i) ගනුදෙනු වේතනාව සඳහා මුදල් ඉල්ලුම් සහ ආදායම අතර පවතින සම්බන්ධතාව රුපසටහනක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න. (කොනු 05 අ.)

- (ii) රටක මුදල් සැපයුම තීරණය කිරීමේදී ගෙයපත් (Credit card) යැලකිල්ලට ගැනීමටත්, හරපත් (Debit card) යැලකිල්ලට නොගැනීමටත් සේතුව පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iii) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අරමුණු මොනවා ද? මෙම අරමුණු ඉටුකර ගන්නේ කෙසේ දු'යි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iv) රටක මුදල් සැපයුම පාලනය කිරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් භාවිත කරන ගුණාත්මක ගිය පාලන උපකරණ පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)

07. (i) වෙළෙදපොල ආර්ථිකයක රුපයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (ii) ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව රාජ්‍ය වියදුම් වර්ග කර දක්වන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iii) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අයවැය හිගය පියවා ගැනීමට මැත කාලයේදී යොදාගත් ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර මොනවා ද? (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iv) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ගිය අනුපාතිකයේ මැත කාලීන ප්‍රව්‍යතා කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
08. ශ්‍රී ලංකාව සහ එනය යන රටවල් දෙක යන්තු සූත්‍ර සහ ඇගලුම් යන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේ යෙදේ. දෙන ලද යෙදුම් භාවිතයෙන් රටවල් දෙක විසින් එක එක භාණ්ඩයෙන් නිපදවන ප්‍රමාණ පිළිබඳ ක්ලේපිත තෙරතුරු පහත වගුවේ දැක්වේ.

රට	යන්තු සූත්‍ර (ඒකක)	ඇගලුම් (ඒකක)
වීනය	50	150
ශ්‍රී ලංකාව	10	50

- ඉහත වගුවේ දැක්වන නොරතුරු භාවිතයෙන් පහත (i) සහ (ii) කොටස්වලට පිළිතුරු සපයන්න.
- (i) කුමන රටක් කුමන භාණ්ඩයක් සඳහා විශේෂීකරණය විය යුතු ද? පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (ii) විශේෂීකරණයට පසු ව රටවල් දෙක අතර වෙළෙද අනුපාතය කුමක් ද? (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iii) නිදහස් වෙළෙදාම සීමා කෙරෙන නිරුබදු සහ නිරුබදු නොවන බාධක මොනවා ද? (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iv) නිදහස් වෙළෙදාමට රටවල් බාධා පමුණුවන්නේ ඇයි දු'යි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
09. (i) ආර්ථික වෘද්ධිය යන්න නිර්වචනය කරන්න. එය මතිනු ලබන්නේ කෙසේ ද? (ලකුණු 05 ඩී.)
- (ii) රටක ආර්ථික වෘද්ධිය සමඟ ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි ඇතිවිය හැකි ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iii) 'ආර්ථික සංවර්ධනය බහුමාන ක්‍රියාවලියකි.' පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iv) ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඳුකමේ මැතකාලීන උපනතින් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
10. (i) මැත වර්ෂවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධන වේගය තීරණය කළ ප්‍රධාන සාධක මොනවා ද? (ලකුණු 05 ඩී.)
- (ii) ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික තුළ සේවා අංශයේ වැදගත්කම සැකෙවීන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iii) ශ්‍රී ලංකාවේ කර්මාන්ත අංශයේ ඉහළ වර්ධනයක් ඇති කර ගැනීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග මොනවා ද? (ලකුණු 05 ඩී.)
- (iv) මැත කාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන යටිනල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කෙටියෙන් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05 ඩී.)

*** ***

01.	①	②	⊗	④	⑤	26.	①	②	③	④	⊗
02.	①	②	③	④	⊗	27.	①	②	③	⊗	⑤
03.	⊗	②	③	④	⑤	28.	①	⊗	③	④	⑤
04.	①	②	③	④	⊗	29.	①	②	③	④	⊗
05.	①	②	③	⊗	⑤	30.	⊗	②	③	④	⑤
06.	⊗	②	③	④	⑤	31.	①	⊗	③	④	⑤
07.	①	⊗	③	④	⑤	32.	①	②	③	⊗	⑤
08.	①	⊗	③	④	⑤	33.	①	②	⊗	④	⑤
09.	⊗	②	③	④	⑤	34.	①	②	③	④	⊗
10.	①	②	⊗	④	⑤	35.	⊗	②	③	④	⑤
11.	①	②	⊗	④	⑤	36.	①	②	③	④	⊗
12.	⊗	②	③	④	⑤	37.	①	②	⊗	④	⑤
13.	⊗	②	③	④	⑤	38.	①	②	③	⊗	⑤
14.	①	②	③	④	⊗	39.	①	②	③	⊗	⑤
15.	①	②	③	⊗	⑤	40.	①	⊗	③	④	⑤
16.	①	②	③	④	⊗	41.	①	②	③	⊗	⑤
17.	⊗	②	③	④	⑤	42.	①	②	③	④	⊗
18.	①	②	③	⊗	⑤	43.	①	⊗	③	④	⑤
19.	①	②	⊗	④	⑤	44.	①	②	⊗	④	⑤
20.	①	⊗	③	④	⑤	45.	①	②	③	⊗	⑤
21.	⊗	②	③	④	⑤	46.	①	⊗	③	④	⑤
22.	①	②	⊗	④	⑤	47.	①	②	③	④	⊗
23.	①	②	⊗	④	⑤	48.	①	②	③	⊗	⑤
24.	①	②	⊗	④	⑤	49.	①	②	⊗	④	⑤
25.	①	②	⊗	④	⑤	50.	①	⊗	③	④	⑤

*** ***

"අ" උප කොටස

01. (i) සමාරයක් සැම විට ම කෝරා ගැනීමේ ගැටලුවකට මූහුණ දීමට ප්‍රධාන සේතු දෙකකි.

- * අසිමිත මිනිස් වුවමනාවන්ට සාපේශ්‍ය ව සම්පත් සීමා සහිත බව, එනම් සම්පත් හිග විම.
- * සම්පත්වල විකල්ප ප්‍රයෝගන පැවතීම.

(ii) ව්‍යවසායකත්වය අනෙකුත් නිෂ්පාදන සාධකයන් ගෙන් වෙනස්වන ආකාරය

ව්‍යවසායකත්වය	අනෙකුත් නිෂ්පාදන සාධක
<ul style="list-style-type: none"> * ව්‍යවසායකත්වය නිෂ්පාදන සාධක සංයෝජනය කරමින් නිෂ්පාදන කටයුතු සංවිධානය කිරීම. * ව්‍යවසායකත්වය නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීම. * ව්‍යවසායකත්වය නැවෝත්පාදනයෙහි සුවිශේෂ වශයෙන් යෙදීම. * අවදානම් දුරිමට ව්‍යවසායකත්වයට හැකි විම. * ව්‍යවසායකත්වය ලබන ආදායම දත්, සානු හෝ ගුණය අයෙක් ගැනීමට හැකි විම. 	<ul style="list-style-type: none"> * ග්‍රුමය, හුමිය සහ ප්‍රාග්ධනය නමුත් අනෙකුත් සාධකවලට එවැනි කාර්යයන් ඉටු කළ නොහැකි විම. * අනෙකුත් සාධකවලට එවැනි තීරණ ගැනීමට නොහැකි විම. * අනෙකුත් සාධකවලට එවැනි සුවිශේෂත්වයක් නොමැති විම. * සෙසු සාධක අවදානම් නොදරයි.

(iii)

ප්‍රාග්ධනය නිර්වචනය	ආයෝජනය නිර්වචනය
<ul style="list-style-type: none"> * ප්‍රාග්ධනය මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන ලද සාධකයක් ය. * ප්‍රාග්ධනය නිෂ්පාදන ආධාරකයකි. * ප්‍රාග්ධනය නැවත නැවතන් නිෂ්පාදනයට යොදා ගත හැකි සාධකයකි. * මුර්න සංකල්පයකි. * ක්ෂේත්‍ර වීමට හාරුනය විම. 	<ul style="list-style-type: none"> * ප්‍රාග්ධන භාෂ්‍ය නිපදවීමට සම්පත් යෙදුවීමේ ස්ථාවලියකි. * ආයෝජනය සඳහා සම්පත් ලබා ගන්නේ ඉතුරුම් මාර්ගවලිනි.

* ප්‍රාග්ධනය හා ආයෝජනය අතර වෙනස

1. ප්‍රාග්ධනය නොග විවෘතයක් වන අතර, ආයෝජනය ප්‍රවාහ විවෘතයක් වේ.
2. ප්‍රාග්ධනය ක්‍රියාත්මක වීමට ලක්වන අතර, ආයෝජනය මගින් එය ප්‍රතිසම්පාදනය කරගත හැකි වේ.
3. ප්‍රාග්ධනය ආයෝජනය තුළින් නිනි වේ.

(iv) රටක මානව සම්පත්කාව වැඩි කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

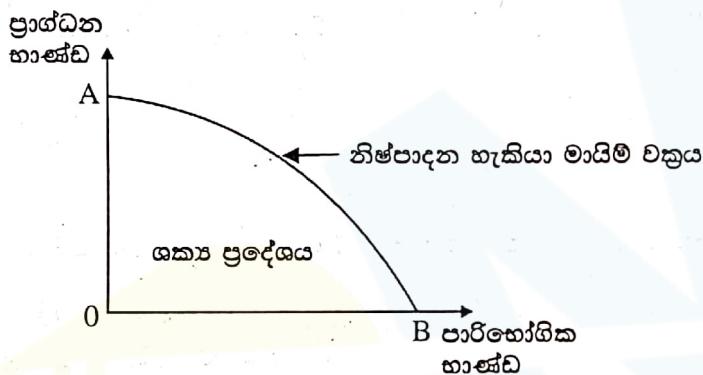
- * අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව ලබා දීම.
- * සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ කත්ත්වය දියුණු කිරීම.
- * නාව තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම සහ ප්‍රවර්ධනය
- * ආකල්ප සංවර්ධනය කිරීම.
- * හොඳික ප්‍රාග්ධනය ඉහළ නැංවීම.
- * සේවක සේවන අතර යහපත් සඛ්‍යතා වර්ධනය
- * සානුබල ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

(v) වෙළඳපාල ආර්ථිකයක නිෂ්පාදන තාක්ෂණය තෝරා ගැනීම පිළිබඳ ගැටුවේ විසඳා ගැනීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග

- * වෙළඳපාල ආර්ථිකයක නිෂ්පාදන හිල්ප ක්‍රමය තෝරා ගැනීම. එනම් කෙසේ නිෂ්පාදනය කරන්නේ ද යන ගැටුව මිල යන්තුවයේ මග පෙන්වීම මත සිදු වේ.
- * අවම පිරිවැය සහිත නිෂ්පාදන හිල්ප ක්‍රමය තෝරා ගැනීම.
- * ස්වාර්ථය සහ ලාභය පිණිස තාක්ෂණය තෝරා ගැනීමට සිදු වේ.
- * නිෂ්පාදන සාධකවල සාපේශ්‍ය මිල මත ගුම සූක්‍යම හෝ ප්‍රාග්ධන සූක්‍යම හිල්ප ක්‍රමය තෝරා ගැනීම.

02. (i) නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වතුයක් යනුවෙන් දක්වෙන්නේ, හාන්ච දෙවරුගයක් පමණක් නිපදවන සරල ආර්ථිකයක නිශ්චිත අවස්ථාවක, පවත්නා තාක්ෂණය හා හිල්ප ක්‍රම යටතේ, සියලු ම සම්පත් උපරිම කාර්යක්ෂමතාවයෙන් යුත්ත ව හාවත් කරමින් නිපදවිය හැකි විකල්ප නිෂ්පාදන සංයෝග දක්වෙන රේඛාවයි.

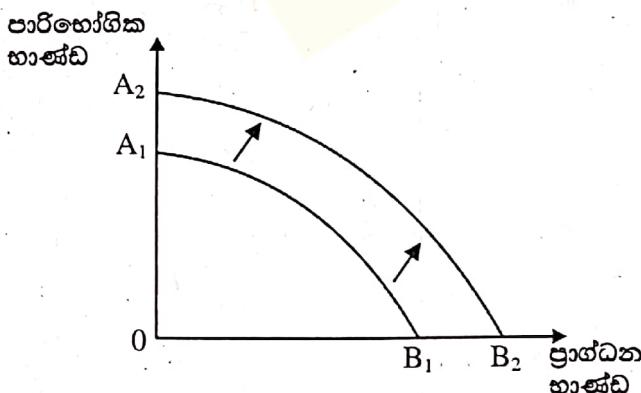
මෙම නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වතු මූලයට උත්තල ව හෝ සරල රේඛා ලෙස දක්වීමට හැකි ය. එය පහත සඳහන් පරිදි නිර්මාණය කළ හැකි වේ.

(ii) නිෂ්පාදන සම්පත් හාවතයේ දී වැඩින ආවස්ථීක පිරිවැය කත්වයක් ඇති වේ. එයට හේතු අතර,

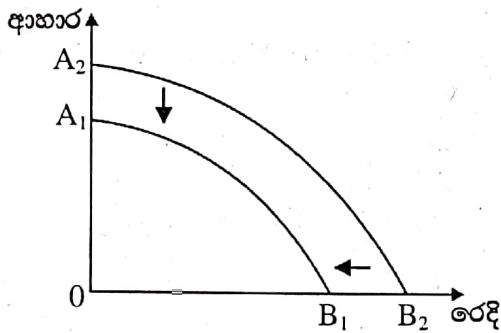
- * නිෂ්පාදන සම්පත් සමඟාතිය නොවේ.
- * එක් කරමාන්තයක් සඳහා කාර්යක්ෂම වන සම්පත් වෙනත් කරමාන්තයක් සඳහා ඒ ආකාරයෙන් ම කාර්යක්ෂම නොවේ.
- * හාන්ච වර්ග දෙක නිපදවීම සඳහා යොදා ගැනෙන තාක්ෂණය හා හිල්ප ක්‍රමය එකිනෙකට වෙනස් වේ.

(iii) (අ) රටකින් බැඳුර ව සිටින ව්‍යුත්කිකයින් නැවත පැමිණීම.

- * ආර්ථිකයේ සම්පත් සමඟාතිය වැඩි වේ.
- * නිෂ්පාදන හැකියාව වැඩි වේ.
- * නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වතුය දක්වා විතැන් වේ. ($A_1 B_1$ සිට $A_2 B_2$ දක්වා)

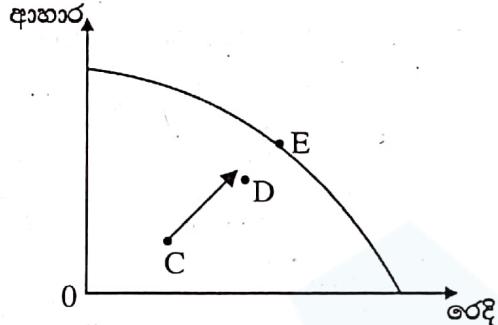
(ආ) ස්වභාවික ආපදාවක් හේතුවෙන් රටක ප්‍රාග්ධන සම්පත් විනාශ වීම.

- * රටක නිෂ්පාදන සම්පත් විනාශ වීම නිසා නිෂ්පාදන හැකියාව අඩු වීම.

- * නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වනුය $A_2 B_2$ සිට $A_1 B_1$ දක්වා වමට විනැත් වේ.

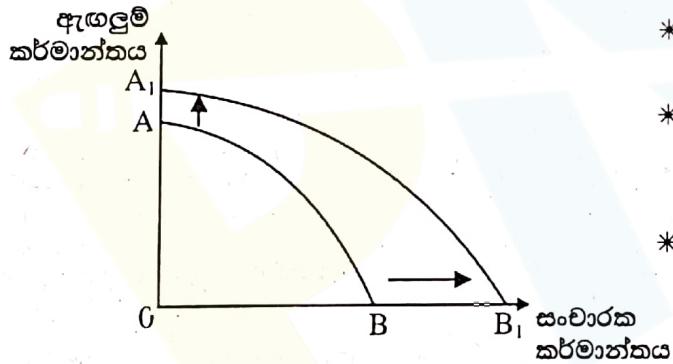
(ඉ) මාර්ග පදනම්ව ප්‍රථම විමක් හේතු කොට ගෙන මෙතෙක් හාවිත නොවූ ග්‍රාමීය සම්පත් නිෂ්පාදනයට යොමු වීම.

- * මෙතෙක් හාවිතයට නොගත් සම්පත් හාවිතයට ගැනීම.

- * නිෂ්පාදන හැකියා මායිම්ලෙන් ඇතුළත ලක්ෂණයක සිට මායිම දෙසට ගමන් කිරීම.

(ඊ) ඇගුලුම් කර්මාන්තයට සාලේෂු ව සංවාරක කර්මාන්තය වැඩි වේගයකින් ප්‍රසාරණය වීම.

- * ඇගුලුම් කර්මාන්තයේ නිෂ්පාදනයට සාලේෂු ව සංවාරක කර්මාන්තයේ නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම.

- * නිෂ්පාදන හැකියා මායිම, ඇගුලුම් කර්මාන්තයට වඩා වැඩි වේගයකින් සංවාරක කර්මාන්තයට දකුණුව විනැත් වීම.

- * A B නිෂ්පාදන හැකියා මායිම $A_1 B_1$ දක්වා විනැත් වීම.

(iv) ආර්ථිකයක දෙන ලද තාක්ෂණය යටතේ නිෂ්පාදනය කළ හැකි x සහ y හාංචි සංයෝගනය

නිෂ්පාදන සංශෝධන	x හාංචි	y හාංචි
A	0	150
B	20	140
C	40	125
D	60	105
E	80	70
F	100	0

(අ) දෙන ලද ලක්ෂණයන් අතර ආවස්ථීක පිරිවැය ගණනය කිරීම.

$$\text{ආවස්ථීක පිරිවැය} = \frac{-\Delta y}{+\Delta x}$$

y හාන්ච් ඒකක

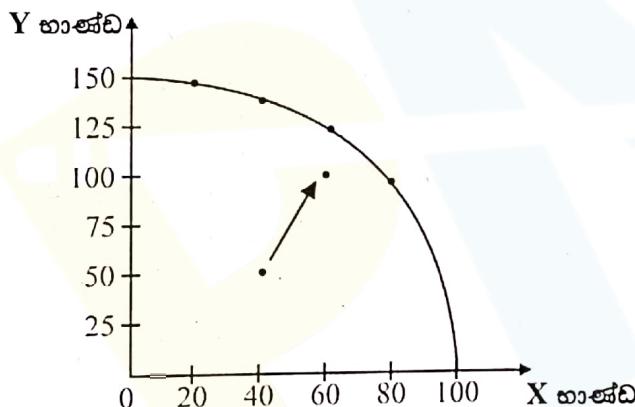
1. A සිට B දක්වා $\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{10}{20} = 0.5 y$	2. B සිට C දක්වා $\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{15}{20} = 0.75 y$
3. C සිට D දක්වා $\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{20}{20} = 1 y$	4. D සිට E දක්වා $\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{35}{20} = 1.75 y$
5. E සිට F දක්වා $\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{70}{20} = 3.5 y$	

(ආ) ඉහත සංඛ්‍යා සටහන අනුව, පහත දක්වෙන සංකේතවලට

x හාන්ච්	y හාන්ච්
40	සහ 60
60	සහ 80

මාරුවේමේ දී ආවස්ථීක පිරිවැයක් පවතින්නේ දී?

- * මෙහි දී ආවස්ථීක පිරිවැයක් නොමැත.
- * සේවා වියුක්ත සම්පත් සේවා නියුක්ත කරවීමක් වන බැවින් ආවස්ථීක පිරිවැයක් නොමැත.
- * මෙහි දී නිෂ්පාදන හැකියා මායිම ඇතුළත ලක්ෂණයක සිට නිෂ්පාදන හැකියා මායිම දෙසට ගමන් කිරීමක් බැවින් ආවස්ථීක පිරිවැයක් නොමැත.

- * ඉහත දක්වා ඇති සංඛ්‍යා දත්ත මෙම රුපසටහන අනුව පැහැදිලි වේ. සේවා වියුක්ත සම්පත්, සේවා නියුක්ත කිරීමේ දී ආවස්ථීක පිරිවැය ගුන්‍ය වේ.

03. (i) ජංගම දුරකථන සඳහා වෙළෙදපොල ඉල්පුම කිරණය කරන සාධක අතර,

- * ජංගම දුරකථනවල මිල
- * අනෙකුත් දුරකථන / ස්ථාවර දුරකථන මිල (ආදේශන හාන්ච්වල මිල)
- * සිම් කාඩ් මිල / දුරකථන ගාස්තු (එනම් අනුපූරක හාන්ච්වල මිල)
- * පාරිභෝගික ආදායම
- * පාරිභෝගික රුවිය
- * අනාගත මිල අලේස්ජාවන්
- * ගැනුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව

(ii) හාන්ච්යක මිල හා සැපයුම් ප්‍රමාණය අතර පවතින අනුලෝධ සංඛ්‍යාව රඳා පවතින ප්‍රධාන සාධක දෙකකි.

1. සැපයුම්කරුවන්ගේ ලාභය
2. ආන්තික පිරිවැය - ආන්තික ආවස්ථීක පිරිවැය

(iii) හාණ්ඩියක සැපයුම් කෙරෙහි බලපාන අන් හාණ්ඩිවල මිල යනු,

- * සමාන යොදවුම්වලින් නිපදවිය හැකි විවිධ හාණ්ඩිවල මිල ගණන්
- * එක ම තාක්ෂණය යොදා ගෙන නිපදවිය හැකි වෙනත් හාණ්ඩිවල මිල ගණන්
- * මෙහි දී සැපයුම්කරුවන්ගේ ලාභය කෙරෙහි මෙම හාණ්ඩි මිල ගණන් බලපානු ලැබේ.

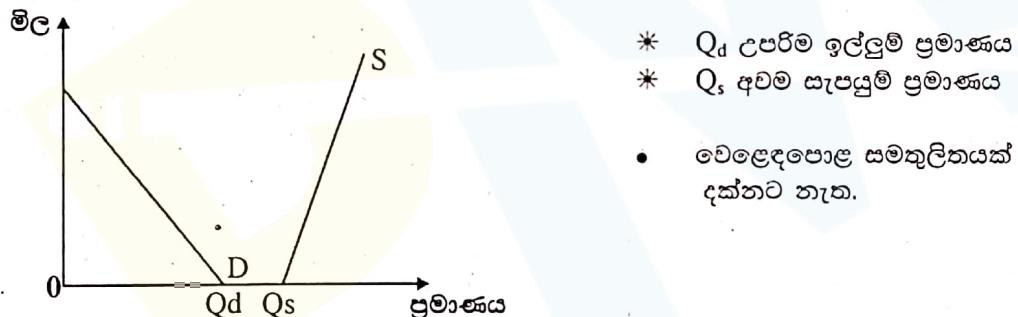
(iv) නිදහස් තරගකාරී වෙළෙඳපොලුක සමතුලිතයක් ඇති විම සඳහා උපරිම ඉල්ලුම් ප්‍රමාණයට වඩා අවම සැපයුම් ප්‍රමාණය අඩු විය යුතු ය.

මෙම තත්ත්වය පහත දුක්වෙන රුපසටහන මගින් පැහැදිලි කරගත හැකි ය.

ඉහත රුප සටහනෙහි උපරිම ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය වන්නේ Q_d ය. අවම සැපයුම් ප්‍රමාණය වන්නේ Q_s ය.

යමිකිසි හාණ්ඩියක උපරිම ඉල්ලුම් ප්‍රමාණයට වඩා අවම සැපයුම් ප්‍රමාණය වැඩි වූ විට වෙළෙඳපොල සමතුලිතයක් ඇතිවන්නේ නැත. සමතුලිතයක් ඇතිවන්නේ, උපරිම ඉල්ලුම් ප්‍රමාණයට වඩා අවම සැපයුම් ප්‍රමාණය අඩු වූ විටක දී ය.

04. (i) ඉල්ලුම් සමීකරණය : $Q_d = 150 - 5p$

සැපයුම් සමීකරණය : $Q_s = 75 + 10p$

සමතුලිතයේ දී $Q_d = Q_s$

$$150 - 5p = 75 + 10p$$

$$150 - 75 = 10p + 5p$$

$$75 = 15p$$

$$p = \frac{75}{15} = \underline{\underline{5}}$$

$$Q_d = 150 - 5p$$

$$150 - 5(s)$$

$$Q_d = 150 - 25$$

$$Q_d = \underline{\underline{125}}$$

$$Q_s = 75 + 10p$$

$$Q_s = 75 + 10(5)$$

$$Q_s = 75 + 50$$

$$Q_s = \underline{\underline{125}}$$

වෙළෙඳපොල සමතුලිත මිල = රු. 5/-

සමතුලිත ප්‍රමාණය = එකක 125

(ii) වෙළෙඳපොල සමතුලිතයේ දී පාරිභෝගික අකිරික්තය

පාරිභෝගික අකිරික්තය = $\frac{(\text{උපරිම ඉල්ලුම් මිල} - \text{සමතුලිත මිල}) \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය}}{2}$

$$\begin{aligned}
 \text{පෙර වැඩි : උපරිම ඉල්ලුම් මිල ගණනය කිරීම : } & Qd = 150 - 5p \\
 & 0 = 150 - 5p \\
 & 150 = 5p \\
 & p = \frac{150}{5} = 30 \\
 \text{පාරිභෝගික අතිරික්තය} & : \frac{(30 - 5) \times 125}{2} = \frac{25 \times 125}{2} = 1562.50 \\
 \text{පාරිභෝගික අතිරික්තය} & : \text{රු. } \underline{\underline{1562.50}}
 \end{aligned}$$

(iii) සමතුලිත මිලෙහි දී ඉල්ලුම් නම්වතා සංගුණකය

$$\begin{aligned}
 \text{ඉල්ලුම් නම්වතා සංගුණකය} & = b \times \frac{P}{Qd} \\
 Qd & = 150 - 5p \quad P.E.D = 5 \times \frac{5}{125} \\
 b & = \text{බැවුම} = 5 \quad P.E.D = \underline{-0.2}
 \end{aligned}$$

සමතුලිත මිලෙහි දී සැපයුම් නම්වතා සංගුණකය

$$\text{සැපයුම් නම්වතා සංගුණකය : } b \times \frac{P}{Qs}$$

$$\begin{aligned}
 Qs & = 75 + 10p \quad 10 \times \frac{5}{125} \\
 b & = \text{බැවුම} = 10 \quad P.E.S = \underline{0.4}
 \end{aligned}$$

(iv) (අ) රජය විසින් මෙම හාණ්ඩිය මත රු. 1.50 ක ඒකක බදාක් රැන වූ විට, බද්දෙන් පසු තව සමතුලිත මිල සහ සමතුලිත ප්‍රමාණය :

$$\begin{aligned}
 \text{ඉල්ලුම් සම්කරණය : } & Qd = 150 - 5p \\
 \text{සැපයුම් සම්කරණය : } & Qs = 75 + 10p
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 Pb & = \text{ගැනුම්කරුවන්ගේ මිල} & Pb & = Ps + t \\
 Ps & = \text{සැපයුම්කරුවන්ගේ මිල} & Ps & = Pb - t
 \end{aligned}$$

t ඒකක බදා

බද්දෙන් පසු ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සම්කරණ :

$$Qd = 150 - 5Pb$$

$$Qs = 75 + 10Ps$$

සමතුලිතයේ දී $Qd = Qs$

$$\begin{aligned}
 150 - 5Pb & = 75 + 10Ps \\
 150 - 5Pb & = 75 + 10(Pb - t) \\
 150 - 5Pb & = 75 + 10(Pb - 1.50) \\
 150 - 5Pb & = 75 + 10Pb - 15 \\
 150 - 75 + 15 & = 10Pb + 5Pb & Qd & = 150 - 5Pb \\
 90 & = 15Pb & Qd & = 150 - 5(6) \\
 Pb & = \frac{90}{15} & Qd & = 150 - 30 \\
 & & Qd & = \underline{120}
 \end{aligned}$$

බද්දෙන් පසු සමතුලිත මිල රු. 6/-
 සමතුලිත ප්‍රමාණය ඒකක 120

(ආ) රුපයේ බදු ආදායම :

$$\begin{aligned}
 \text{රුපයේ බදු ආදායම} &= \text{ඒකක බද්ද} \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය} \\
 \text{ඒකක බද්ද} &= \text{රු. } 1.50 \\
 \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය} &= \text{රු. } 120 \\
 \therefore \text{රුපයේ බදු ආදායම} &= \text{රු. } 120 \times 1.50 \\
 &= \underline{\text{රු. } 180/-}
 \end{aligned}$$

(ඉ) බද්ද හේතුවෙන් පාරිභෝගික අතිරික්තයට වන බලපෑම

$$\begin{aligned}
 \text{බද්දට පෙර පාරිභෝගික අතිරික්තය} &= \text{රු. } 1562.50 \\
 \text{බද්දට පසු පාරිභෝගික අතිරික්තය} &= \text{රු. } 1440.00 \\
 \text{පාරිභෝගික අතිරික්තයට වන බලපෑම} &= \text{රු. } 1562.50 - 1440.00 \\
 &= \text{රු. } 122.50
 \end{aligned}$$

∴ පාරිභෝගික අතිරික්තය රුපී. 122.50 කින් අඩු වේ.

පෙරවැටුව:

බද්දට පෙර පාරිභෝගික අතිරික්තය

$$\begin{aligned}
 \text{උපරිම ඉල්ලුම් මිල} &= \text{රු. } 30 \\
 \text{බද්දෙන් පසු සමතුලිත මිල} &= \text{රු. } 6/- \\
 \text{බද්දෙන් පසු සමතුලිත ප්‍රමාණය} &= \text{ඒකක } 120 \\
 \therefore \text{පාරිභෝගික අතිරික්තය} &= \frac{(30 - 6) \times 120}{2} \\
 &= \underline{\text{රු. } 1440/-}
 \end{aligned}$$

(ඊ) බද්ද නිසා සමාජයට අහිමි එළි යන ගුහසාධනයේ වටිනාකම

$$\left. \begin{array}{l} \text{බද්ද නිසා සමාජයට අහිමිවන} \\ \text{ගුහ සාධනය} \end{array} \right\} = \frac{\text{ඒකක බද්ද} \times \text{බද්දෙන් පසු අලෙවී ප්‍රමාණයේ වෙනස}}{2}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ඒකක බද්ද} &= \text{රු. } 1.50 \\
 \text{බද්දට පෙර සමතුලිත ප්‍රමාණය} &= 125 \\
 \text{බද්දට පසු සමතුලිත ප්‍රමාණය} &= 120 \\
 \therefore \text{බද්ද නිසා සමාජයට අහිමිවන} &= \frac{(125 - 120) \times 1.50}{2} \\
 \text{ගුහ සාධනයේ වටිනාකම} &= \underline{\text{රු. } 3.75}
 \end{aligned}$$

* 4 වන ප්‍රශ්නය සඳහා විකල්ප පිළිතුරක් - ප්‍රස්තර සටහනක් මගින් ද ඉදිරිපත් කළ හැකි වේ.

ඉල්ලුම් සමිකරණය Qd = 150 - 5P	බද්ද + මිල	ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය	සැපයුම් ප්‍රමාණය
සැපයුම් සමිකරණය Qs = 75 + 10P	1.50 + 0	150	75
	1.50 + 5	125	125
	1.50 + 10	100	175

(i) සමතුලික මිල රු. 5/-
සමතුලිත ප්‍රමාණය රු. 125

(ii) වෙළඳපොල සමතුලිතයේ දී පාරිහැළික අතිරික්තය:

පාරිහැළිකයා ගෙවීමට සූදානම උපරිම මිල = රු. 30
 සමතුලිත මිල = රු. 5
 සමතුලිත ප්‍රමාණය = ඒකක 125
 $\therefore$ පාරිහැළික අතිරික්තය = $(30 - 5) \times \frac{125}{2}$
 $= \underline{\text{රු. } 1562.50}$

(iii) සමතුලිත මිලෙහි දී ඉල්පුම් නම්වා සංගුණකය

P.E.D	$= \frac{\Delta Qd}{Qd} \times \frac{P}{\Delta P}$	මිල	ඉල්පුම් ප්‍රමාණය
		5	125
P.E.D	$= \frac{25}{125} \times \frac{5}{5}$	0	150
		$= \underline{-0.2}$	

සමතුලිත මිලෙහි දී සැපයුම් නම්වා සංගුණකය

P.E.S	$= \frac{\Delta Qs}{Qs} \times \frac{P}{\Delta P}$	මිල	ඉල්පුම් ප්‍රමාණය
		5	125
P.E.S	$= \frac{50}{125} \times \frac{5}{5}$	0	75
		$= \underline{0.4}$	

(iv) රජය විසින් හාන්චය මත රු. 1.50 ක ඒකක බද්දක් පැන වූ විට,

(අ) නව සමතුලිත මිල රු. 6/-
 නව සමතුලිත ප්‍රමාණය ඒකක 120

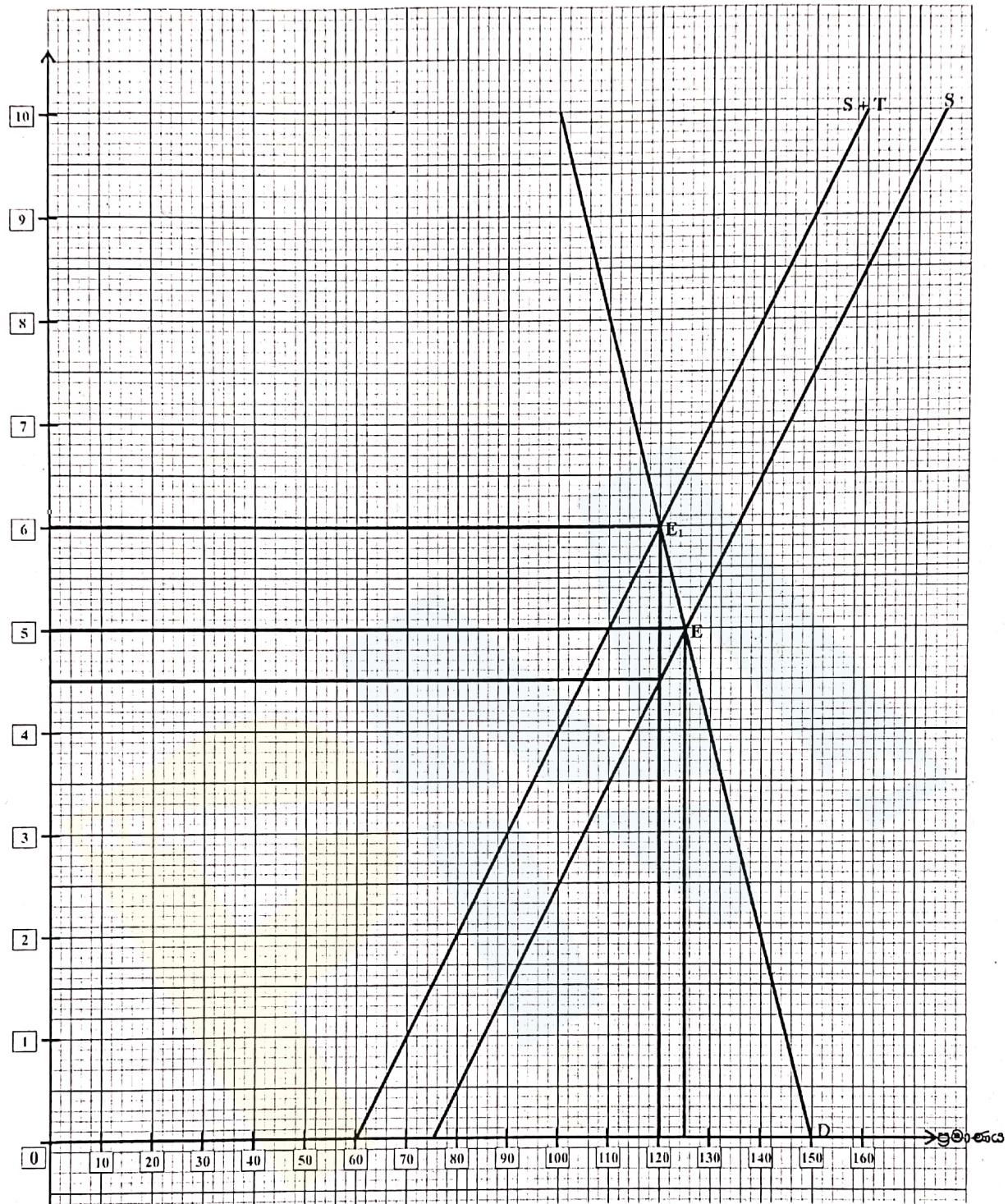
(ආ) රජයේ බදු ආදායම
 ඒකක බද්ද = රු. 1.50
 නව සමතුලිත ප්‍රමාණය = 120
 $\therefore$ රජයේ බදු ආදායම = 120×1.50
 $= \underline{\text{රු. } 180}$

(ඇ) බද්ද හේතුවෙන් පාරිහැළික අතිරික්තයට වන බලපෑම :

බද්දට පෙර පාරිහැළික අතිරික්තය	=	රු. 1562.50
බද්දට පසු පාරිහැළික අතිරික්තය	=	රු. 1440.00
බද්ද නිසා පාරිහැළික අතිරික්තය } අඩු වීම } = <u>රු. 122.50</u>	=	රු. 1562.50 - 1440.00

(ඇ) බද්ද නිසා සමාජයට අහිමිවන ගුහ සාධනයේ වටිනාකම :

ඒකක බද්ද	=	1.50
බද්දෙන් පසු අලෙවියේ වෙනස	=	125 - 120
	=	5
$\therefore$ අහිමිවන ගුහ සාධන ප්‍රමාණයේ වටිනාකම	=	$\text{රු. } \frac{1.50 \times 5}{2}$ $= \underline{\text{රු. } 3.75}$

05. (i) (அ) சமாஜர ஒல்லோ = பொருளிக் கடநமை + தெகிய பொருளிக் கடநமை + ரசதே திலி + ஜூட்டு ஆயீக்கநமை

$$\bullet \quad AD = C + I + G + NX$$

(இல்லை அபனயன = அபனயன - ஆயன)

விகல்ப பிலிகுர்

$$\text{சமாஜர ஒல்லோ} = \text{பொருளிக் கடநமை} + \text{தெகிய பொருளிக் கடநமை} + \text{ரசதே திலி} + \text{ஜூட்டு ஆயீக்கநமை} + \text{கூடு வீம.}$$

$$\bullet \quad AD = C + (I + D) + G + (X - M)$$

(ආ) දළ දේශීය වියදම = පෙෂ්ඨලික පරිහෝණය + ආයෝජනය + රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම

$$GDE = C + I + G$$

(රුප. මිල.)

පෙෂ්ඨලික පරිහෝණය	=	800	විකල්ප පිළිතුර
දේශීය පෙෂ්ඨලික ආයෝජනය	=	200	දළ දේශීය වියදම = $C + (I + D) + G$
රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම	=	150	<u>1190</u> = $800 + 200 + 40 + 150$
දළ දේශීය වියදම	=	<u>1150</u>	

(ඉ) දළ ජාතික වියදම = දළ දේශීය වියදම + ගුද්ධ අපනයන + ගුද්ධ විදේශ සාධක ආදායම

$$GNE = GDE + NX + NFFI$$

දළ ජාතික වියදම ලෙස සැලකෙන්නේ දළ ජාතික නිෂ්පාදනය මත කෙරෙන වියදම වේ.

(රුප. මිල)

දළ දේශීය වියදම	=	1150
ගුද්ධ අපනයන	=	20
ගුද්ධ විදේශ සාධක ආදායම	=	- 20
දළ ජාතික නිෂ්පාදනය මත කළ වියදම	=	<u>1150</u>

පෙර වැඩි

(රුප. මිල.)

(1) අපනයන	=	80	(2) විදේශ සාධක ආදායම	=	40
ආනයන	=	<u>60</u>	විදේශ සාධක ගෙවීම්	=	<u>60</u>
ගුද්ධ අපනයන	=	<u>20</u>	ගුද්ධ විදේශ සාධක ආදායම	=	<u>- 20</u>

විකල්ප පිළිතුර

$$\begin{aligned} GNE &= GDE + NX + NFFI \\ \underline{1190} &= 1150 + 20 + (-20) \end{aligned}$$

(ඇ) ගුද්ධ ජාතික වියදම = දළ ජාතික වියදම - සූය වීම.

(රුප. මිල.)

දළ ජාතික වියදම	=	1150
සූය වීම.	=	<u>40</u>
ගුද්ධ ජාතික වියදම	=	<u>1110</u>

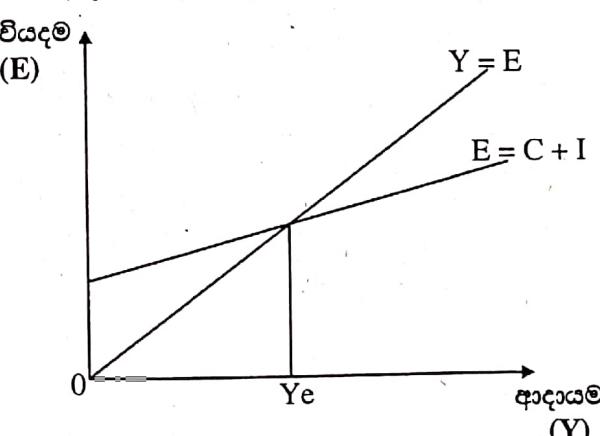
විකල්ප පිළිතුර (රුප. මිල.)

දළ ජාතික වියදම	=	1190
සූය වීම.	=	<u>40</u>
ගුද්ධ ජාතික වියදම	=	<u>1150</u>

(ii) සරල ආර්ථිකයක සාර්ථක ආර්ථික සමතුලිතය දෙඳාකාරයකට පැහැදිලි කර ගැනීමට හැකි වේ. එනම්,

1. සමස්ත ආදායම හා වියදම සමාන වීම. ($Y = E$)   2. එකතුවීම් හා කාන්දුවීම් සමාන වීම. ($W = J$)

1. සමස්ත ආදායම හා වියදම සමාන වීම.

* $Y = E$ සමතුලිත මට්ටම නිර්ණය වේ.

* $Y < E$ ආර්ථික මට්ටමේහි ප්‍රසාරණයක් ඇති වේ.

* $Y > E$ ආර්ථික මට්ටමේ සංකේතනයක් ඇති වේ.

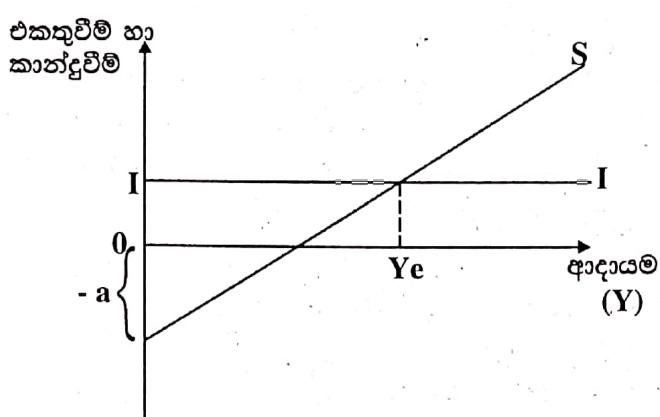
* සරල ආර්ථිකයේ සමතුලිත මට්ටම

- $Y = E$

- $Y = C + I$

Ye මට්ටම ආදායම සමතුලිත වේ.

2. එකතුවීම් හා කාන්දුවීම් සමාන වීම.

- * $W = J$ සමතුලිත ආදායම මට්ටම නිර්ණය වේ.
  - * $W > J$ ආර්ථික මට්ටමෙහි සංකේරනය වේ.
  - * $W < J$ ආර්ථික මට්ටම තුළ ප්‍රසාරණයක් ඇති වේ.
  - * සරල ආර්ථිකයේ සමතුලිත මට්ටම
    - $W = J$
    - $S = I$
- Ye මට්ටම ආදායම සමතුලිත වේ.

(iii) ආයෝජක සංගුණකය (KI) ජාතික ආදායම නිර්ණය කිරීම සඳහා යම් බලපෑමක් සිදු කරනු ලැබේ.

නිමැවුම මත ගුණාකාර ප්‍රතිඵල ඇතිකරලීමේ හැකියාවක් ආයෝජන වියදම සතු ව පවතී. ආයෝජනය වැඩි කළ විට, මූලින් ම එම ප්‍රමාණයෙන් ම නිමැවුම ඉහළ නැහි.

ආයෝජන ගුණකය නිර්වචනය කරන්නේ, ආයෝජන වියදමේ වෙනස්වීම සහ එහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් මූර්ත නිමැවුමේ හට ගන්නා වෙනස්වීම් අතර අනුපාතයක් ලෙස ය.

$$\text{එනම්, ආයෝජන ගුණකය} = \frac{\text{මූර්ත නිශ්පාදනයේ වෙනස්වීම}}{\text{ආයෝජනයේ වෙනස්වීම}}$$

සරල ආර්ථිකයක සමතුලිත නිමැවුමට වන බලපෑම, ආයෝජනය වෙනස් කළ ප්‍රමාණය ගුණකයේ වටිනාකමීන් ගුණ කරමින් ගණනය කළ හැකි ය.

ගුණකයේ වටිනාකම ආන්තික පරිහැළුණ තැක්සියාව (MPC) මත නිර්ණය වේ.

$$Kg = \frac{1}{1 - b} = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{MPS}$$

ආයෝජන ගුණකය ජාතික ආදායම නිර්ණය කෙරෙන ආකාරය තිදුපුනක් මගින් පැහැදිලි කළ හැකි ය.

ආර්ථිකයක ආන්තික පරිහැළුණ තැක්සියාව (MPC) 0.8 කි. මෙම ආර්ථිකයේ ස්වාධීන ආයෝජනය 100 කින් ඉහළ තැක්සියාවෙන්, සමතුලිත නිමැවුම මට්ටම ඉහළ යන ප්‍රමාණය

$$Kg = \frac{1}{1 - b} = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{MPS}$$

$$MPC = 0.8$$

$$Kg = \frac{1}{1 - MPC} = \frac{1}{1 - 0.8} = \frac{1}{0.2} = 5$$

$$\Delta Y = Kg \times \Delta I$$

$$\Delta Y = 5 \times 100$$

$$\Delta Y = 500$$

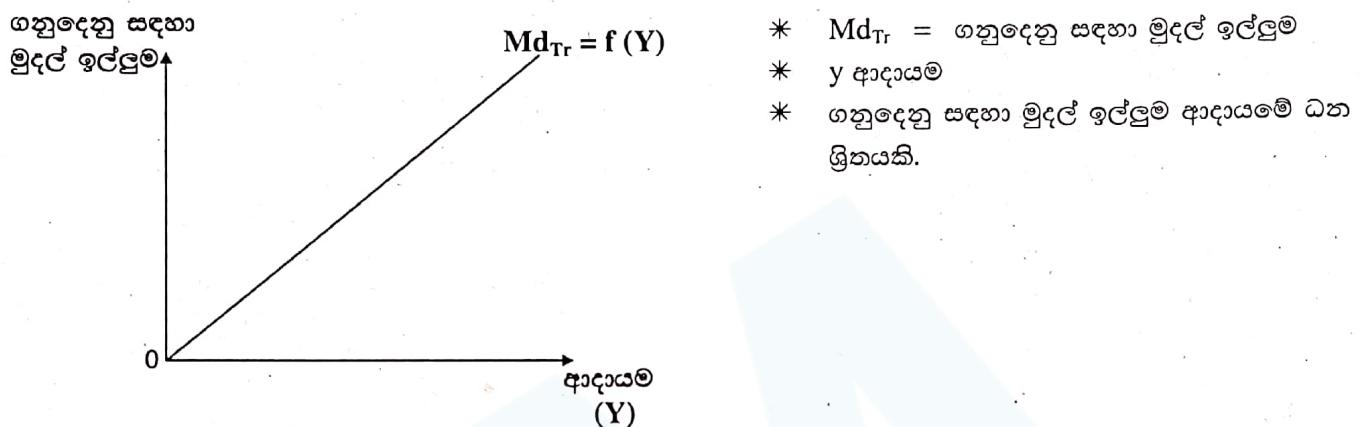
ආයෝජනය 100 කින් වැඩි වූ විට ජාතික ආදායම 500 කින් ඉහළ යයි.

"ආ" උප කොටස

06. (i) ගනුදෙනු වේතනාව සඳහා මුදල් ඉල්ලුම සහ ආදායම අතර ප්‍රතිලේඛන සබඳතාවක් පවතී.

පුද්ගලයාට ආදායම් ලැබීම සහ වියදම් කිරීම එකිනෙකට නොගැළපීම නිසා ගනුදෙනු කිරීමේ අරමුණෙන් මුදල් ගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ලබා ගැනීම ගනුදෙනු වේතනාව නිසා ඇතිවන මුදල් ඉල්ලුම ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

ගනුදෙනු වේතනාව සඳහා මුදලට ඇති ඉල්ලුම යනු, ආදායම් උපයන කාලයත්, වියදම් ගෙවන කාලයත් අතර පරාතරය තුළ කාලයේ දී සිදු කළ යුතු ගනුදෙනු සඳහා මිනිසුන් පැහැදිලි පැහැදිලි ගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ වේ.

(ii) රටක මුදල් සැපයුම තීරණය කිරීමේ දී ගෙයපත් (Credit cards) යැලකිල්ලට ගැනෙන අතර, හරපත් (Debit cards) යැලකිල්ලට නොගැනේ.

ජෙයපත් (Credit cards) මගින් වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගලික අංශයට දෙන ජෙය, මුදල් සැපයුම M_2 නිර්වචනයට අනුව ඇතුළත් වේ. ගෙයපත් ද වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගලික අංශයට ජෙය ලබාදීමේ ක්‍රමයකි. ජෙයපත් හිමිකරුවා ඉන් හාවිත කරන ජෙය ප්‍රමාණය මුදල් සැපයුමට ඇතුළත් වේ.

හරපත් (Debit cards) නිකුත් කෙරෙන්නේ දූනටමත් නිබෙන බැංකු තැන්පතු සඳහා ය. එම තැන්පතු දූනටමත් ප්‍රථම මුදල් සැපයුමෙහි M_1 යටතේ මුදල් සැපයුමට ඇතුළත් කෙරේ. එමගින් කෙරෙන ගනුදෙනු තැවත ඇතුළත් කිරීම ද්වී ගණන දේශයකට හේතු වේ.

(iii) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් ඇත.

(අ) මිල හා ආර්ථික ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම.

(ආ) මූල්‍ය ක්‍රමයේ ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම වේ.

මෙම අරමුණු දෙක ඉටුකර ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරනු ලැබේ.

* මිල හා ආර්ථික ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හසුරුවනු ලැබේ. මේ සඳහා මුදල් පදනම සහ මුදල් සැපයුම හැසිරවීමේ උපකරණ ලෙස මහ බැංකු පොලී අනුපාතය ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය සහ විවට වෙළඳපොල කටයුතු හාවිත කරයි.

* මූල්‍ය ක්‍රමයේ ස්ථායීතාව ඇති කිරීම යනු, අභ්‍යන්තර සහ බාහිර කමිෂන හමුවේ සැක්මීමත් මූල්‍ය ආයතන පද්ධතියක් පවත්වා ගැනීමයි. ඒ සඳහා

- බැංකු පද්ධතියේ ද්‍රව්‍යීකාරණ කළමනාකරණය
- මූල්‍ය ආයතන අධික්ෂණය හා නියාමනය
- විදේශ විනිමය කළමනාකරණය කළ යුතු වේ.

(iv) රටක මුදල් සැපයුම පාලනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් හාවිත කරන ගුණාත්මක ජෙය පාලන උපකරණ අතර

- ඇප සුරක්ෂා වෙනස් කිරීම.
- ජෙය සිරුප පිළිබඳ උපරිම සීමා නියම කිරීම.
- වරණාත්මක පොලී අනුපාත නියම කිරීම.
- ජෙයවර ලිපි සඳහා කාසි ආන්තික නියම කිරීම.
- යහ පෙළුසීම. (Moral Suation)

07. (i) වෙළඳපොල ආර්ථිකයක රුපයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය

- * සම්පත් බෙදියාමේ කාර්යක්ෂමතාව ඇති කිරීම.
- මේ සඳහා,

  - පොදු භාණ්ඩ සැපයීම. • බාහිරතා පාලනය කිරීම.
  - * පොදු සම්පත් හාවිතය කාර්යක්ෂම කිරීම.
  - * ආදායම් බෙදියාමේ සාධාරණත්වය ඇති කිරීම.
  - * ආර්ථික ස්ථාපිතාව ඇති කිරීම.
  - * ආර්ථික වර්ධනය ඇති කිරීම.
  - * සානු බල සැපයීම.
  - * යටිනල පහසුකම් සැපයීම.
  - * මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීම.
  - * වෙළඳපොල ක්‍රියාකාරීත්වය කාර්යක්ෂම කිරීමට තෙත්තික රාමුව සකස් කිරීම.

(ii) ආර්ථික වර්ශිකරණයට අනුව රාජ්‍ය වියදම් වර්ග කිරීම.

1. වර්තන වියදම් →
  - භාණ්ඩ භා සේවා මත කෙරෙන වියදම්
  - පොලී ගෙවීම්
  - වර්තන පැවරුම් සහ සහනාධාර
2. ප්‍රාග්ධන වියදම් →
  - මූර්ත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම.
  - ප්‍රාග්ධන පැවරුම් / සංනාඩ
  - උග්‍ර වියදම් පදනා ප්‍රතිපාදන

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අයවැය හියය පියවා ගැනීම සඳහා මැත කාලයේදී යොදා ගත් ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර

1. දේශීය මූල්‍යයනය

- * වෙළඳපොල ණය
  - බැංකු අංශයෙන් ලබා ගත් අය
  - මහ බැංකුවෙන් ලබා ගත් අය
  - වාණිජ බැංකු මගින් ලබා ගත් අය
- * වාණිජ බැංකු නොවන මූලාශ්‍රවලින් ලබා ගත්නා අය
  - ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව
  - සේවක අර්ථසාධක අරමුදල

2. විදේශීය මූල්‍යයනය

- සහන අය
- වාණිජමය අය

(iv) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අය අනුපාතිකයෙහි මැත කාලීන ප්‍රවෘත්තා

වර්ශය	දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ % ලෙස රාජ්‍ය අය	රුපයේ ආදායමේ % ලෙස රාජ්‍ය අය
2010	81.9 %	100.4 %
2011	78.5 %	92.5 %
2012	79.2 %	96.8 %
2013	78.3 %	102.2 %

ඉහත දත්ත පරීක්ෂාකර බැලිමේ දී අපට පැහැදිලි වන කරුණක් ව්‍යුත්තෙන් මැත වර්ශවල දී රාජ්‍ය අය ප්‍රමාණය අඩු වී ඇති බවයි.

08. (i)	රට	යන්තු සූත්‍ර (ඒකක)	අැගලුම් (ඒකක)
	විනය	50	150
	ශ්‍රී ලංකාව	10	50

එක් එක් රට විශේෂිකරණය කරන හාන්චය ලබා ගැනීම සඳහා හාන්ච දෙක පිළිබඳව ආවස්ථීක පිරිවැය ගණනය කළ යුතු ය.

	විනය	ශ්‍රී ලංකාව
* යන්තු ඒකකයක් නිපදවීමේ ආවස්ථීක පිරිවැය	$\frac{150}{50}$	$\frac{50}{10}$
= 3 ඇගලුම්	=	5 ඇගලුම්
* ඇගලුම් ඒකකයක් නිපදවීමේ ආවස්ථීක පිරිවැය	$\frac{50}{150}$	$\frac{10}{50}$
= 0.33 යන්තු	=	0.2 යන්තු

ඉහත දත්තවලට අනුව,

- * විනයට අවම ආවස්ථීක පිරිවැයක් පවතින්නේ යන්තු සූත්‍ර නිපදවීම සඳහා වන බැවින්, විනය යන්තු සූත්‍ර නිෂ්පාදනය සඳහා විශේෂිකරණය කළ යුතු ය.
- * ඇගලුම් නිෂ්පාදනය සඳහා අඩු ආවස්ථීක පිරිවැයක් පවතින්නේ ශ්‍රී ලංකාවට බැවින් ශ්‍රී ලංකාව ඇගලුම් නිෂ්පාදනය සඳහා විශේෂිකරණය විය යුතු වේ.

(ii) විශේෂිකරණයට පසු ව රටවල් දෙක අතර වෙළඳ අනුපාතය

- * විනය යන්තු ඒකකයක් අපනයනය කොට ඇගලුම් ඒකක 3ත් 5ත් අතර ප්‍රමාණයක් ආනයනය කළ යුතු ය
- * ශ්‍රී ලංකාව ඇගලුම් ඒකකයක් අපනයනය කොට යන්තු සූත්‍ර 0.2ත් 0.33ත් අතර ප්‍රමාණයක් ආනයනය කළ යුතු ය.

(iii) නිදහස් වෙළඳාම සීමා කෙරෙන තීරුඩු සහ තීරුඩු නොවන බාධක

- * තීරුඩු බාධක
  - අපනයන තීරුඩු
  - ආනයන තීරුඩු
- * තීරුඩු නොවන බාධක
  - සළාක නියම කිරීම. (Quotas)
  - ප්‍රපාතනය
  - විනිමය පාලනය
  - ස්වේච්ඡාවෙන් අපනයන සීමා කිරීම.
  - කළාපීය ආර්ථික සහයෝගීතා ගිවිසුම් ඇති කරගැනීම.
  - පාරිසරික හා සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක ප්‍රමිතින් නියම කිරීම.
  - ප්‍රහවය පිළිබඳ නිනිරිති පැනවීම.

(iv) නිදහස් වෙළඳාමට රටවල් බාධා පමුණුවීමට හේතු

- * ලදුරු කර්මාන්ත ආරක්ෂා කිරීම සඳහා
- * ගෙවුම් ගේප ගැටුපු අවම කර ගැනීම සඳහා
- * වෙළඳ අනුපාතය වාසිදායක කර ගැනීමට
- * දේශීය සම්පත්වලින් උපරිම ප්‍රයෝගන ගැනීමට
- * දේශීය සංස්කෘතිය ආරක්ෂාකර ගැනීමට
- * උපාය මාර්ගික වශයෙන් වැදගත් කර්මාන්ත ආරක්ෂාකර ගැනීමට
- * සේවා නියුක්තිය ඉහළ නැංවීමට
- * ප්‍රපාතනය වළක්වා ගැනීම සඳහා
- * රජයට ආදායම් ලබා ගැනීමට
- * ප්‍රතිත්වා බාධක පැනවීමට
- * ජාතික ආරක්ෂාව පවත්වා ගැනීමට

09. (i) ආර්ථික වංශධීය

මුරත දළ දේශීය / ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි අඛණ්ඩ ව වර්ධනය වීමක් ආර්ථික වංශධීය ලෙස හැඳින්වේ. එහි දී ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන විභවතාවයේ දිගුකාලීන ප්‍රසාරණයක් සිදු වේ.

ආර්ථික වංශධීය මැනීම සඳහා කුම දෙකක් දක්නට ලැබේ.

එනම්, 1. මුරත දළ දේශීය / ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි වාර්ෂික ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම.

2. ප්‍රතිශීර්ෂ මුරත දළ දේශීය / ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි වාර්ෂික ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම.

(ii) රටක ආර්ථික වංශධීය සමග ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් දක්නට ලැබේ.

ආර්ථික වංශධී ක්‍රියාවලිය තුළ දී,

* කාමිකාලීක, කාර්මික සහ සේවා යන අංශ තුනෙහි ම ප්‍රසාරණයක් ඇති වේ.

* කාමි අංශයට වඩා වැඩි වේගකින් කාර්මික සහ සේවා අංශ ප්‍රසාරණය වේ.

* සේවා අංශය ආර්ථිකයෙහි වඩාත් ම වැදගත් අංශය බවට පත් වේ.

* මෙම අංශ තුනෙහි ම සාපේශී වශයෙන් සම්පූර්ණ හාවිතය සහ තාක්ෂණය උපයෝගනය කොරේන ආකාරය වෙනස් වේ.

ආර්ථික වංශධීත් සමග ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි ඇතිවිය හැකි ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ දී දක්නට ලැබේ.

	1978	2010	2012	2013
කාමි අංශය	28 %	19 %	11.1 %	10.8 %
කාර්මික අංශය	22 %	28.7 %	30.4 %	31.1 %
සේවා අංශය	49 %	59.3 %	58.5 %	58.1 %

(iii) ආර්ථික සංවර්ධනය බහුමාන ක්‍රියාවලියකි.

ආර්ථික සංවර්ධනය පුත්ලේ අර්ථයක් සහිත සංකල්පයකි. ආර්ථික සංවර්ධනය යනු, මිනිස් ජීවිතයේ ආර්ථික තත්ත්වය සහ ගුණාත්මක තත්ත්වය ඉහළ යාමක් වන අනර, එය පරිනාමන ක්‍රියාවලියකි.

ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා ආර්ථික අභිවංශධීය සමග පහත සඳහන් කොන්දේසි ඉටු විය යුතු ය.

* ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන අංශයන්හි ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම ඇති වීම.

* නිෂ්පාදන සම්පත්වල එලදායීකාව ඉහළ යාම.

* නිෂ්පාදන සිල්පතුම හා තාක්ෂණය උසස් වීම.

* තැකිරණය වීම.

* ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ සැම පුද්ගලයෙකුට ම ගෙවා ගොස්.

• දුගි බව අඩු විය යුතු ය. • විර්තියාව අඩු විය යුතු ය.

• ආදායම විෂමතාවය අඩු විය යුතු ය. • තේරීම ඉහළ යා යුතු ය.

මෙම සියලු ම කරුණු ආර්ථික සංවර්ධනයේ දී සිදු වේ.

* මෙහි දී ආර්ථික, සමාජ, දේශපාලන, සංස්කෘතික යන පාරිසරික යන සැම අංශවල ම එම දියුණුව ඇති විය යුතු වේ.

මෙම අනුව බලන විට ආර්ථික සංවර්ධනය බහුමාන ක්‍රියාවලියක් බව නිගමනය කළ හැකි ය.

(iv) ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඳුකමේ මැත් කාලීන උපනකි

ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඳුකම මැනීම සඳහා බහුල ව හාවිත කරන්නේ දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙන්නන්ගේ ද්‍රැශකයයි.

(Poverty Headcount Index) එහි කාලීන උපනතිය පහත දක්වේ.

වර්ෂය	දිලින්දන්ගේ ප්‍රතිශතය
1995 / 96	28.8 %
2002	22.7 %
2006 / 07	15.2 %
2009 / 10	8.9 %
2012 / 13	6.5 %

මෙම සංඛ්‍යා දත්තවලින් අපට පැහැදිලි වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඹුකම මැත වර්ෂවල දී අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇති බවයි.

10. (i) මැත වර්ෂවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධන වේගය තීරණය කළ ප්‍රධාන සාධක වන්නේ,
- * ඉදිකිරීමේ කර්මාන්ත සිසුයෙන් දියුණු වීම.
  - * දේශපාලන ස්ථාවරත්වය සහ සාමය
  - * නිපුණතා සංවර්ධනය
  - * වෙළෙඳපොල පූල්ල වීම.
  - * හිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් අඩුවීම ව පැවතීම.

- (ii) ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය තුළ සේවා අංශයේ වැදගත්කම

වර්ෂය	දැනු දේශීය නිෂ්පාදිතයේ % ලෙස සේවා අංශය	සේවා නිපුක්කියෙහි % ලෙස සේවා අංශය
2011	58 %	42.9 %
2012	57 %	43.0 %
2013	56 %	44.1 %

- * සේවා අංශය දැනු දේශීය නිෂ්පාදිතයට ඉහළ ම දායකත්වයක් ලබා දී ඇත.
- * සේවා නිපුක්කියට ඉහළ දායකත්වයක් ලබා දී ඇත.
- * ධන බාහිරතා ජනනය කෙරේ.
- * යටිතල පහසුකම් සැපයීම සිදු වේ.
- * ස්වභාවික සම්පත් හා විනය අඩු බැවින් තිරසර සංවර්ධනයට හිතකර වීම.

- (iii) ශ්‍රී ලංකාවේ කර්මාන්ත අංශයේ ඉහළ වර්ධනයක් ඇකිකර ගැනීමට පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට හැකි වේ.

- * ග්‍රම වෙළෙඳපොල දෑයිනා ඉවත් කිරීම.
- * තාක්ෂණය දියුණු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය දිරිගැනීම් ලබා දීම.
- * ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය, මූලාශ්‍ර පූලබ කිරීම සහ ඒවායේ පිරිවැය අවම කිරීම.
- * බලක්ති ප්‍රහවයන් විවිධාංගිකරණය කිරීම සහ පිරිවැය අවම කිරීම.
- * සංස්‍රේද්‍ය ආයෝජනය දිරිගැනීම්.
- * ගෝලීය වෙළෙඳපොලට ප්‍රවේශ වීම සඳහා දිරිගැනීම්.
- * ව්‍යවසායකත්ව දීරි ගැනීම් හා ප්‍රසුණු කිරීම.
- * තුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ කර්මාන්ත සඳහා බදු සහන සහ දිරිගැනීම් ලබා දීම.

- (iv) මැත කාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

- * රන්දොර වැඩිසටහන
  - මාගමිපුර මහින්ද රාජපත්‍ර වරාය
  - මත්තල රාජපත්‍ර ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ
  - ද්‍රැශ්‍රිත අධිවේගි මාර්ගය / කොළඹ කටුනායක අධිවේගි මාර්ගය
  - ලක්විජය තාප විදුලි බලාගාරය (නොරොවෝලේ)
  - ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය
  - කෙරවලපිටිය තාප බලාගාරය
  - උතුරු මහ මාර්ග සාවර්ධන වැඩිසටහන
  - දකුණු කොළඹ වරාය සංවර්ධනය
- * මග නැගුම
- * නැණසල, විදානා මධ්‍යස්ථාන, මහින්දේද්දය විද්‍යාගාර වැඩිසටහන

*** ***